

ΟΦΙΤΙΚΑ ΝΕΑ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΤΥΧΗ ΑΓΑΘΗ
ΕΔΟΞΕ ΤΗΝ ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΤΟΝ ΣΥΛΛΟΓΟΝ ΝΕΑΣ ΤΡΑΠΕΖΟΥΝΤΑΣ
ΠΙΕΡΙΑΣ "Ο ΥΨΗΛΑΝΤΗΣ",
ΕΠΑΙΝΕΣΑΙ

15 ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ ΤΟ ΠΑΣΧΑ ΤΟΥ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΟΥ

Αγαπητοί συνπόντιοι στην Ελλάδα και όπου γης. Θα προσπαθήσω να σας κάνω μια διαδρομή μέσα από τις εθνικές και ιερές παραδόσεις μας που είναι η ταυτότητα και ο χαρακτήρας μας μέσα στο πέρασμα των αιώνων. Την ημέρα της εορτής του 15 Αυγούστου –ημέρα της κοιμήσεως της Θεοτόκου που όλος ο ποντιακός ελληνισμός και όχι μόνο κατακλύζει τους ιερούς ναούς και τα παρεκκλήσια όπου και να βρίσκονται. Θα προσπαθήσω να είμαι ευχάριστος διότι θα κινηθώ μέσα στο πνεύμα της μεγάλης γιορτής με λίγα ιστορικά και λαογραφικά στοιχεία που αφορούν στην κοιμηση και μετάσταση της υπεραγίας ημών Θεοτόκου και στην ιερή εικόνα της Παναγίας Σουμελάς.

ΤΟ ΣΥΜΒΟΛΟ ΤΟΥ ΠΟΝΤΟΥ, η Παναγία Σουμελά, περιβάλλεται από ιστορία, θρύλους και παραδόσεις, που έχουν σχέση με την εικόνα της, τη μετοίκησή της στον Πόντο, τη μακρά παραμονή της στο ιστορικό μοναστηρι, τη μεταφορά στην Ελλάδα και την ανίδρυση του νέου ιερού προσκυνήματός της στο Βέρμιο απ' όπου ακτινοβολεί τη χάρη και την ευλογία της στα πέρατα όπου γης Ποντιακού Ελληνισμού.

Συνοπτικά η ιστορία της έχει ως εξής, Η εικόνα με χαραγμένη τη μορφή της Παναγίας σε ζύλο, κατά τον Νεόφυτο Καυσοκαλυβίτη, είναι έργο του Ευαγγελιστού Λουκά. Ο μαθητής του Ανανίας την έφερε στην Αθήνα στο τέλος του 4ου αι., απ' όπου η εικόνα μετοίκησε με θαυματουργό τρόπο στον Πόντο, στο όρος Μελά, οπότε άρχισε η ανέγερση της μονής από τους Αθηναίους μοναχούς Βαρνάβα και Σωφρόνιο.

Η εκκλησία της Σουμελιώτισσας ήταν σκαλιστή μέσα στο βουνό Μελά όπου πήρε και το όνομα «Παναγία Σουμελά». Επί αιώνες το μοναστήρι αυτό υπήρξε το προσκύνημα της Ανατολής, ο οδηγός, ο παρηγορητής, ο συμπαραστάτης, το καταφύγιο και ο εμψυχωτής των Ελληνο-Ποντίων, ένας από τους σπουδαιότερους παράγοντες διατήρησης της ελληνικής γλώσσας και ταυτότητας, καθώς και της αναζωπύρωσης της εθνικής και θρησκευτικής συνείδησης των πιστών. Λίγα μοναστήρια είχαν αποκτήσει τη φήμη, τη δόξα, τον πλούτο, τη δράση και την προσφορά της Παναγίας Σουμελά. Και λίγα γνώρισαν τις περιπέτειες, τις πυρκαγιές, τις ληστείες, τις διώξεις, το βίαιο εξισλαμισμό και την εξόντωση, με αποκορύφωμα τον ξεριζωμό του Ποντιακού Ελληνισμού από τις πατρογονικές εστίες του (1922-1924) και την εγκατάλειψη της μονής με όλες τις ολέθριες γι' αυτήν συνέπειες. Όταν συνέβη το τραγικό γεγονός, οι μοναχοί της έθαψαν την εικόνα μαζί με ένα χειρόγραφο ευαγγέλιο και ένα μεγάλο πολύτιμο σταυρό, τον φιλοξένησε η Παναγία Σουμελά Κατερίνης το 2004 στον πάνσεπτο ιερό ναό μας του Αγίου Σάββα, την ημέρα της πανηγύρεώς του.

Το 1931 ο Αμβρόσιος Σουμελιώτης πήγε και έφερε τα τρία πολύτιμα κειμήλια, και τα παρέδωσε στον Αρχιεπίσκοπο Αθηνών Χρύσανθο, ο οποίος τα εμπιστεύτηκε στο Βυζαντινό Μουσείο Αθηνών. Είκοσι χρόνια αργότερα το 1951, μετά από πρόταση του Προέδρου του Σωματείου Παναγία Σουμελά Θεσσαλονίκης, ιατρού Φίλωνα Κτενίδη, η εικόνα παραχωρήθηκε στο Σωματείο, το οποίο άρχισε την ανέγερση προσκυνήματος στο Βέρμιο, πάνω από την Καστανιά.

Όχι με σκοπό ίδρυσης μιας ακόμη Μονής, αλλά ενός συμβόλου και φάρου, ενός μνημείου και τόπου συνάντησης και προσευχής, ενός φορέα διαιώνισης και διάδοσης της Ορθόδοξης παράδοσης και της πολιτιστικής κληρονομίας των Ελληνο-Ποντίων, ως εστία αναθέρμανσης του εθνικού και

Συνέχεια στη σελ. 9

ΔΙΜΗΝΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΠΟΝΤΙΑΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ "ΥΨΗΛΑΝΤΗΣ"
Ν. ΤΡΑΠΕΖΟΥΝΤΑΣ Ν. ΠΙΕΡΙΑΣ

Δ' ΠΕΡΙΟΔΟΣ Αρ. Φύλλου 89 - Ιούλιος - Αύγουστος (Χορτοθέρης - Αλονάρης) 2011

ΟΦΙΤΙΚΟ ΣΥΝΑΠΑΝΤΕΜΑ 2011 στην Νέα Τραπεζούντα Πιερίας

Όπως κάθε χρόνο τον μήνα Αύγουστο έτσι και φέτος ο Σύλλογος Αλέξανδρος Υψηλάντης Νέας Τραπεζούντας διοργάνωσε το καθιερωμένο «Οφίτικο Συναπάντημα» το Σάββατο 13 και την Κυριακή 14 Αυγούστου στο χώρο της κεντρικής πλατείας του χωριού με την στήριξη και συνεργασία των φορέων του χωριού.

Για μία ακόμη χρονιά η εκδήλωση αυτή αποτέλεσε σημείο αναφοράς και συνάντησης όλων των Οφίτων, που βρίσκονται διάσπαρτοι σε πολλές πόλεις και χωριά της πατρίδας μας, όπως και των Οφίτων που διαμένουν στο εξωτερικό. Οι απανταχού Οφίτες έδωσαν το παρόν σε ένα ξεχωριστό Συναπάντημα στο όμορφο χωριό τους τη Νέα Τραπεζούντα Πιερίας, τον τόπο καταγωγής τους, αυτόν που δημιούργησαν με πολύ κόπο και μεράκι οι πρώτοι πρόσφυγες μετά την καταστροφή και τον διωγμό τους από τον αλησμόνητο Πόντο. Σε μία δύσκολη εποχή για όλους τους Έλληνες λόγω της οικονομικής κρίσης και υφεσης που περνάει η πατρίδα μας, η επιτυχία και του φετινού «Οφίτικου Συναπαντέματος» ήταν πολύ μεγάλη, όπου μαζί με τους Οφίτες το παρόν έδωσαν και πολλοί πό-

ντιοι αλλά και φίλοι και γνωστοί του Συλλόγου που χόρεψαν και γλέντησαν και τις δύο βραδιές μέχρι τις πρώτες πρωινές ώρες αποδεικνύοντας ότι ο κόσμος παρά τα προβλήματα που αντιμετωπίζει, υποστηρίζει ποιοτικές εκδηλώσεις ψυχαγωγίας οι οποίες αποτελούν παράλληλα και τρόπο διεξόδου από τη γκρίζα καθημερινότητα.

Την 1η ημέρα του συναπαντήματος Σάββατο 13 Αυγούστου έλαβαν μέρος οι παρακάτω καλλιτέχνες: Λύρα: Παναγιώτης Ασλανίδης Τραγούδι: Γιάννης Κουρτίδης, Λύρα: Αλέξανδρος Αλχαζίδης, Τραγούδι: Βασίλης Τοπαλίδης, Ντραμ: Βαγγέλης Παραδεισόπουλος, Αρμόνιο: Κώστας Αντωνιάδης

Συνέχεια στη σελ. 3

Το χορευτικό του Συλλόγου μας στην Νέα Σαμψούντα Πρέβεζας

Το μεγάλο χορευτικό τμήμα του Συλλόγου μας με την συνοδεία μελών του Δ.Σ. ταξίδεψε την Παρασκευή 5 Αυγούστου στην Νέα Σαμψούντα Πρέβεζας όπου μετά από πρόσκληση του τοπικού Συλλόγου του Εξωραϊστικού Εκπολιτιστικού Συλλόγου «Πλάμισος» Νέας Σαμψούντας, το βράδυ της ίδιας ημέρας παρουσίασε χορούς του Πόντου και συμμετείχε με την αποστολή του στις τριήμερες εκδηλώσεις που διοργάνωσε το φίλο σωματείο «Πλάμισος». Η εκδήλωση έγινε στην κεντρική πλατεία του

χωριού και το παρόν έδωσαν οι επίσημες αρχές του Νομού Πρέβεζας και πλήθος κόσμου. Επίσης την ίδια ημέρα χόρεψαν και τα τρία χορευτικά τμήματα του τοπικού Συλλόγου, το χορευτικό τμήμα του Μορφωτικού Συλλόγου Νέας Σινώπης «Διογένης», και το χορευτικό τμήμα της Αδελφότητας Μικρασιατών Ποντίων Ηπείρου. Το Διοικητικό Συμβούλιο του Συλλόγου μας ευχαριστεί θερμά τα μέλη του Δ.Σ. του Συλλόγου Νέας Σαμψούντας για την πρόσκληση καθώς επίσης και για την άριστη φιλοξενία που είχε κατά την διαμονή του εκεί.

ΥΨΗΛΑΝΤΕΙΟΣΑΓΩΝΑΣ ΔΡΟΜΟΥ 2011

ΠΡΟΚΗΡΥΞΗ ΑΓΩΝΑ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 9 Οκτωβρίου 2011, 11:00 πμ
ΤΟΠΟΣ: Νέα Τραπεζούντα Πιερίας
ΑΠΟΣΤΑΣΗ: 10.000 μέτρων

ΔΙΟΡΓΑΝΩΤΕΣ: Μορφωτικός Ποντιακός Σύλλογος Νέας Τραπεζούντας Πιερίας "Αλέξανδρος Υψηλάντης" σε συνεργασία με τον Αθλητικό Πολιτιστικό Σύλλογο Δρομέων Πιερίας "ΖΕΥΣ"

Ο Μορφωτικός Ποντιακός Σύλλογος Νέας Τραπεζούντας Πιερίας "Αλέξανδρος Υψηλάντης" σε συνεργασία με τον Αθλητικό Πολιτιστικό Σύλλογο Δρομέων Πιερίας "ΖΕΥΣ" διοργανώνει και προκηρύσσει τον «Υψηλάντειο αγώνα δρόμου 2011» συνολικής απόστασης 10.000 μ. Ως ημερομηνία διεξαγωγής ορίζεται η 9η Οκτωβρίου 2011, ημέρα Κυριακή και ώρα 11:00.

Καλούμε όλους τους δρομείς ενταγμένους σε συλλόγους ή όχι, να έρθουν και να τρέξουν στο φιλόξενο χωριό σε μια διαδρομή που φέτος αλλάζει ελαφρώς σχετικά με την περσινή και προστίθενται 500 επιπλέον μέτρα.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΙΑΔΡΟΜΗΣ: Οζαφετηρία και τερματισμός ορίζεται η κεντρική πλατεία Νέας Τραπεζούντας. Το τερένπεριλαμβάνει άσφαλτο (κυρίως) και χαλίκι. Η διαδρομή είναι ευχάριστη αλλά και διαίτερα απαιτητική καθώς συμπεριλαμβάνει συχνές υψομετρικές αυξομειώσεις (ανηφόρες και κατηφόρες).

Συγκεκριμένα: τα πρώτα 2,5 χιλιόμετρα είναι ελαφρώς κατηφορικά έως πολύ κατηφορικά και παρέχουν στους συμμετέχοντες δρομείστην ευκαιρία μια καλής προθέρμανσης. Μετά, και έως τα 3,2 χλμ ακολουθεί μία μάλλον απότομη ανηφόρα και οι αθλητές κατευθύνονται προς την Σεβαστή. Από τα 3,2 έως 6,7 χλμ (κατεύθυνση προς Κορινό και Κάτω Άγιο Ιωάννη) η διαδρομή είναι επίπεδη και κατηφορική και οι αθλητές κινούνται έχοντας μία πανέμορφη θέα τουχιονισμένου Όλυμπου. Πριν την είσοδο των αθλητών στον Κάτω Άγιο Ιωάννη τους περιμένει μία δύσκολη αλλά σύντομη ανηφόρα 250 μ. Μετά την ανηφόρα αυτήν οι αθλητές κινούνται περιφεριακά του Κάτω Άγιου Ιωάννη και έως το 8,8 χλμ η διαδρομή είναι κατηφορική και επίπεδη. Οι αθλητές θα πρέπει να υποθηκεύσουν δυνάμεις για τα τελευταία 1200 μ (αφήνοντας τον Κάτω Άγιο Ιωάννη και κατευθυνόμενοι προς την Νέα Τραπεζούντα) καθώς αυτά είναι συνεχόμενη ανηφόρα! Τα τελευταία 150 μ προς την κεντρική πλατεία Νέας Τραπεζούντας είναι επίπεδα.

ΠΑΡΑΛΑΒΗ ΑΡΙΘΜΩΝ: Οι συμμετέχοντες θα πρέπει να βρίσκονται έως και μία ώρα πριν την εκκίνηση στην πλατεία του χωριού για την παραλαβή των αριθμών τους.

ΕΠΙΤΗΡΗΣΗ - ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΛΥΨΗ: Αν και η διαδρομή δεν θα έχει ιδιαίτερη κίνηση, σε όλο το μήκος της, θα επιτηρείται από τους ποδηλάτες του ποδηλατι-

ΟΦΙΤΙΚΑ ΝΕΑ

Δίμηνη έκδοσης
ΤΟΥ ΠΟΝΤΙΑΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ "ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΥΨΗΛΑΝΤΗΣ"

N. ΤΡΑΠΕΖΟΥΝΤΑΣ ΠΙΕΡΙΑΣ

Υπεύθυνος σύμφωνα με το νόμο ο πρόεδρος του Συλλόγου

ΥΨΗΛΑΝΤΗ: Βασίλης Παραδεισόπουλος 6937054415

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Τηλέφωνο - Fax: 23510 91291, E-mail: ipsilantis@hol.gr

WEB SITE: www.ipsilantis.gr

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ

Δ.Σ. Συλλόγου

ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ

Τερζίδης Αριστείδης

Μεγαλόπουλος Ιωάννης

Τερζίδης Δημήτρα

Τερζίδης Βασίλειος

Σελιδοποίηση: Κανελλάτος Σπύρος - 23510 73333

Τα σκίτσα είναι του Κώστα Σ. Βασιλειάδη

ΕΤΗΣΙΕΣ ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

Εσωτερικού

Φυσικά πρόσωπα: 10 ευρώ

Σύλλογοι - Κοινότητες: 30 ευρώ

Τράπεζες - Επιχειρήσεις Α.Ε.: 45 ευρώ

Εξωτερικού:

Για χώρες Ευρώπης 25 ευρώ

Για άλλες Ηπειρους 30 δολ. ΗΠΑ

Επιταγές - εμβάσματα:

Παπαγυροπούλου - Λυκίδου Μαρία

60100 Νέα Τραπεζούντα

*Χειρόγραφα δημοσιεύμένα ή μη δεν επιστρέφονται

*Τα κείμενα εκφράζουν τις απόψεις των συντακτών τους και όχι του Συλλόγου "ΥΨΗΛΑΝΤΗ"

κού συλλόγου Ποδηλατική Απόδραση Πιερίας και τον Ποδηλατικό ομίλο Κατερίνης ΔΙΑΣ καθώς και από εθελοντές του συλλόγου. Επίσης, στον αγώνα θα συνδράμουν οι ραδιοερασιτέχνες Πιερίας.

Ο αγώνας θα καλυφθεί υγειονομικά από το Σώμα εθελοντών Σαμαρειτών και Διασωστών του ΕΕΣ και τη Διαστική Ομάδα Πιερίας. Επίσης, η παρουσία γιατρού είναι εξασφαλισμένη.

Η διαδρομή σε όλη την τομή του θα διαφυλάσσεται από το Αστυνομικό Τμήμα της Περιφέρειας Κατερίνης.

ΕΚΔΟΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ: Η έκδοση των αποτελεσμάτων θα γίνει με την φροντίδα των δύο συλλόγων.

ΜΕΤΑΛΛΙΑ - ΠΑΡΟΧΕΣ: Σε όλους τους τερματίζοντες αθλητές θα δοθούν μετάλλια πρωτότυπα και αναμνηστικά μπλουζάκια. Επιπρόσθετα, στους τρεις πρώτους άνδρες και στις τρεις πρώτες γυναίκες της γενικής κατάταξης θα γίνουν βραβεύσεις.

Σταθμός ανεφοδιασμού θα υπάρχει στο 5ο χιλιόμετρο της διαδρομής. Η χιλιομετρική ένδειξη θα είναι ανά χιλιόμετρο. Στο τερματισμό θα υπάρχουν νεράκια φρούτα καθώς και μπουφές με παραδοσιακά ποντιακά εδέσματα προσφορά των κατοίκων του χωριού.

ΚΑΤΑΘΕΣΗ ΔΗΛΩΣΕΩΝ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ - ΠΡΟΘΕ-ΣΜΙΑ:

Προθεσμία: Προθεσμία υποβολής δηλώσεων συμμετοχής ορίζεται η Παρασκευή 7 Οκτωβρίου 2011, ώρα 12:00. Οι διοργανωτές παρακαλούν για την έγκαιρη αποστολή των δηλώσεων συμμετοχής για να μπορέσουν να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις του αγώνα με επιτυχία. Οι σύλλογοι δρομέων ενθαρρύνονται να στείλουν ομαδικά τις συμμετοχές τους.

Η αποστολή των δηλώσεων συμμετοχής γίνεται με fax στο 2351091291. Εναλλακτικά, με την αποστολή email στο ipsilantis@hol.gr και ipsd.zeus@gmail.com αντίστοιχα. Στις δηλώσεις συμμετοχής (δεν υπάρχει συγκεκριμένη φόρμα) θα πρέπει υποχρεωτικά να αναγράφονται τα εξής στοιχεία των αθλητών: όνομα, επώνυμο, σύλλογος, ημερομηνία γέννησης, τόπος διαμονής, τηλέφωνο επικοινωνίας, υπογραφή. Οκάθε αθλητής θα πρέπει να βεβαιώνει ότι τρέχει με δική του ευθύνη και έχει εξεταστεί πρόσφατα από ιατρό πρόσφατα. Η συμμετοχή σε άτομα κάτω των 18 δεν θα επιτραπεί.

Οι σύλλογοι δρομέων ενθαρρύνονται να στείλουν ομαδικά τις συμμετοχές τους.

ΠΡΟΣΒΑΣΗ: Η Νέα Τραπεζούντα βρίσκεται μεταξύ Κορινού και Κατερίνης σε απόσταση 7 χλμ. Οι αθλητές που θαέρθουν από Βορρά θα αφήσουν την Εθνική οδό στην έξοδο της Κατερίνης (πριν τοπούνελ) και θα στρίψουν δεξιά ακολουθώντας την Παλαιά Εθνική οδό προς Θεσσαλονίκη. Στα δεύτερα φανάρια (Νέα Χράνη) θα στρίψουν αριστερά (υπάρχουν και οι σχετικές πινακίδες). Η Ν. Τραπεζούντα είναι αμέσως μετά το χωριό του Κάτω Αγιάννη.

Οι αθλητές που έρχονται από Νότο θα ακολουθήσουν την ίδια διαδρομή με την διαφορά ότι αφήνουν την Εθνική οδό στην δεύτερη έξοδο για Κατερίνη.

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ: Πληροφορίες για τον αγώνα δίνονται στα τηλέφωνα 6974320831 και 2351351257 (Γρηγοριάδης Δημήτρης), 6977880540 (Σεϊταρίδης Δημοσθένης) και 6937054415 (Παραδεισόπουλος Βασίλης). Επίσης, μπορείτε να επισκεφθείτε την ιστοσελίδα του Συλλόγου ΑΠΣΔΠιερίας

Σύλλογος "Υψηλάντης" www.ipsilantis.gr
 «ΖΕΥΣ» http://www.zeusrunnersclub.gr

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Τη Δευτέρα 10 Οκτωβρίου και ώρα 7:30 μ.μ. στην αίθουσα πολλαπλών χρήσεων του συλλόγου

Μ.Π.Σ «Αλέξανδρος Υψηλάντης» στη Νέα Τραπεζούντα Πιερίας, θα πραγματοποιηθεί σε συνεργασία με το Σύλλογο Καρκινοπαθών Ν. Πιερίας οιμιλία-διάλεξη με θέμα «Η δική μου ιστορία με τον καρκίνο» με ομιλητές μέλη του Συλλόγου Καρκινοπαθών Ν. Πιερίας.

Από το Δ.Σ. του

</

ΟΦΙΤΙΚΟ ΣΥΝΑΠΑΝΤΕΜΑ 2011

στην Νέα Τραπεζούντα Πιερίας

Συνέχεια από τη σελ. 1

Τη 2η ημέρα του συναπαντήματος , Κυριακή 14 Αυγούστου έλαβαν μέρος οι παρακάτω καλλιτέχνες λύρα: Πιπερίδης Δημήτριος, Τραγούδι: Στεφανίδης Γιώργος, Λύρα: Βαγγέλης Παραδεισόπουλος, Τραγούδι: Γιώτης Γαβριηλίδης, Ντράμας: Τριαντάφυλλος Γαργαετίδης, Αρμόνιο: Κώστας Αντωνιάδης

Και τις 2 ημέρες του συναπαντήματος συμμετείχαν και τα παιδιά του τμήματος εκμάθησης ποντιακής λύρας του συλλόγου μας Αλέξανδρος Αλχαζίδης και Βαγγέλης Παραδεισόπουλος.

Τις εκδηλώσεις τίμησαν με την παρουσία τους , ο Βουλευτής Πιερίας κ. Αθανάσιος Παπαγεωργίου, η Αντιπεριφεριάρχης της Περιφερειακής Ενότητας Πιερίας κα. Σοφία Μαυρίδου , ο Αντιδήμαρχος του Δήμου Κατερίνης και Αναπληρωτής Δημάρχου κ. Ζήνωνας Σατραζέμης, ο εκπρόσωπος του Βουλευτή Πιερίας κ. Κώστα Κουκοδήμου, Δημοτικοί Σύμβουλοι του Δήμου Κατερίνης, ο Πρόεδρος του Τοπικού Συμβουλίου Νέας Τραπεζούντας κ. Κωνσταντίνος Πετρίδης, και οι Τοπικοί Σύμβουλοι του Κορινού .

Συγκινητική ήταν και η παρουσία Ποντίων εκδρομέων από τον Αλησμόνητο Πόντο οι οποίοι την 1η ημέρα των εκδηλώσεων επισκέφτηκαν το χωριό μας και αφού μόνοι τους χόρεψαν δύο χορούς (Πυρρίχιος χορός Σέρρα Τρομαχτόν Τίκ) προς τιμή όλων των παρευρισκομένων διασκέδασαν μαζί μας μέχρι το πρώι μένοντας ενθουσιασμένοι από την υποδοχή και φιλοξενία που δέχθηκαν και εντυπωσιασμένοι από την ένταση και το πάθος για χορό και τραγούδι που είχε το φετινό Οφίτικο Συναπάντημα .

Επίσης τις εκδηλώσεις τίμησαν με την παρουσία τους τα μέλη των Δ.Σ των Ποντιακών Συλλόγων του Νομού Πιερίας και εκπρόσωποι συλλογικών και κοινωνικών φορέων του Νομού μας. Ξεχωριστή ήταν και η παρουσία εκπροσώπων Ποντιακών Οργανώσεων από τον Καναδά και τη Γερμανία .

Το Δ.Σ του Συλλόγου ευχαριστεί θερμά τους χορηγούς, και τους εθελοντές οι οποίοι με την εργασία τους συνέβαλαν τα μέγιστα για την άφογη διοργάνωση του Οφίτικου Συναπαντήματος .

Αποψη του κόσμου που συμμετείχε στο Οφίτικο Συναπάντεμα

Ο Γιάννης Κουρτίδης στο τραγούδι

Ο Παναγιώτης Ασλανίδης στην Λύρα

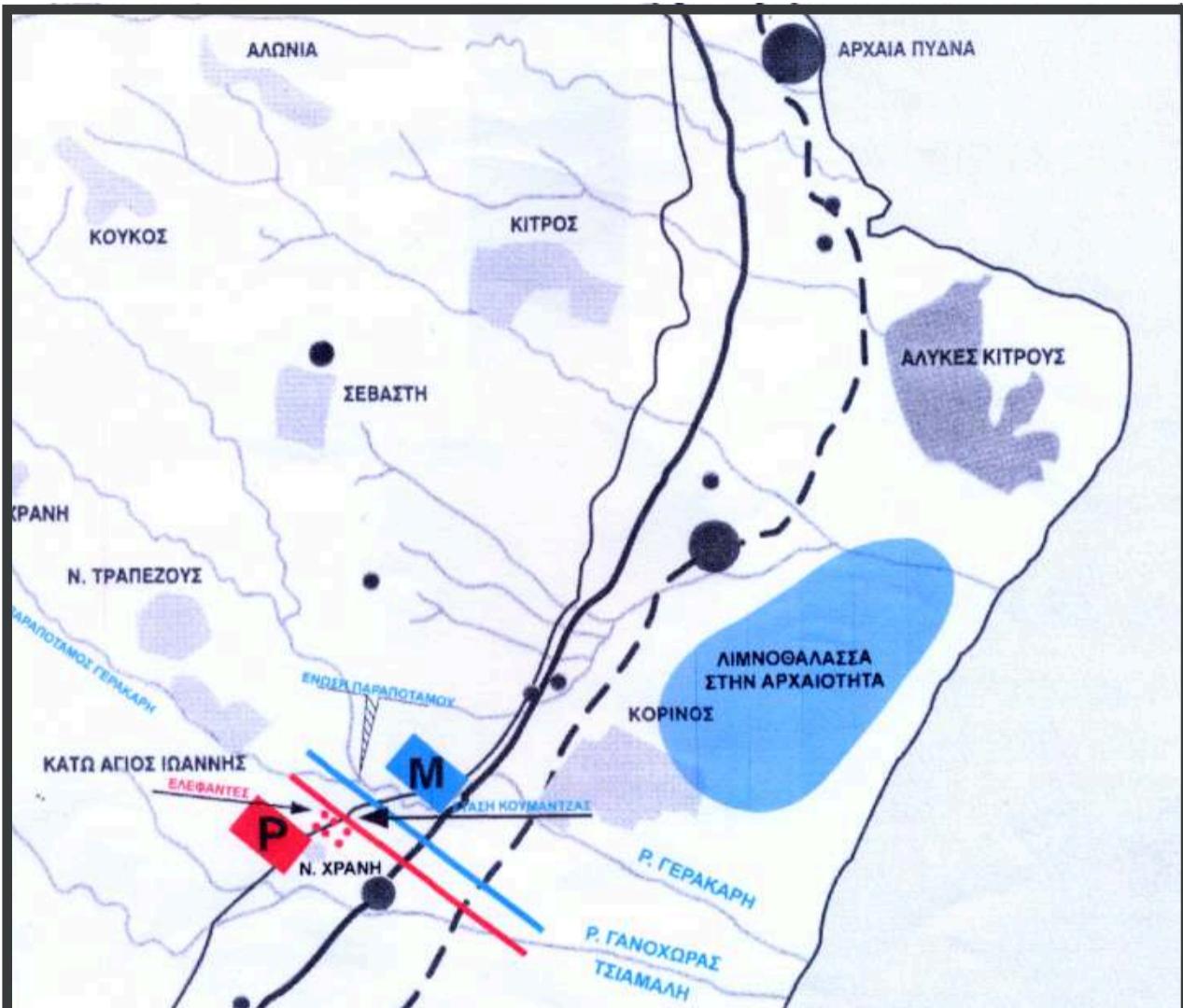
Ο πρόεδρος του Συλλόγου Βασίλης Παραδεισόπουλος

Οι εκ Πόντου επισκέπτες στον χορό "Σέρρα"

Γιώτης Γαβριηλίδης - Γιώργος Στεφανίδης στο τραγούδι με τον Δημήτρη Πιπερίδη στη Λύρα

Η ΜΑΧΗ ΤΗΣ ΠΥΔΑΣ (22 ΙΟΥΝΙΟΥ 168 Π.Χ.)

του Ιορδάνη Ποιμενίδη

Συνέχεια από το προηγούμενο

«Πρώτη γραμμή βέλη» φώναξα στους τοξότες μου.

«Πρώτη γραμμή βέλη». Ακούστηκε σαν αντίλαλος η διαταγή από τον διπλανό λόχο, καθώς περνούσαν από μπροστά μας κάποιες αποκομμένες ομάδες του ρωμαϊκού ιππικού που είχαν απομείνει. Ένα μαύρο σύννεφο από βέλη έσχισαν τον ουρανό σφυρίζοντας, καρφώνοντας ιππείς και άλογα σε αμέτρητα σημεία δημιουργώντας μια μεγάλη σε μήκος άμορφη μάζα από νεκρά σώματα ανθρώπων και ζώων.

«Δεύτερη γραμμή βέλη». Έδωσα πάλι διαταγή καθώς το τείχος που δημιουργήθηκε από τα νεκρά ζώα και ιππείς είχε εγκλωβίσει μέσα του όλους τους υπόλοιπους που είχαν πίσω.

Ο λοχαγός Διονυσογένης ανοίχτηκε στα δίπλα με τους άντρες του και άρχισε να καταδίκει ιππείς, που τα άλογά τους είχαν πληγωθεί ή θανατωθεί από τα βέλη μας και τώρα έτρεχαν με τα πόδια για να σωθούν, προς διάφορες κατευθύνσεις.

Από την άλλη πλευρά οι μπροστινές γραμμές των ρωμαίων έπεφταν κάτω νεκρές η μία μετά την άλλη καθώς ερχόντουσαν αντιμέτωπες με το συμπαγές τείχος της Μακεδονικής φάλαγγας και τις μακριές θανατηφόρες σάρισες. Το ίδιο τέλος είχαν και όσοι λεγεωνάριοι προσπαθούσαν να ξεφύγουν από τα πλάγια, πέφτοντας επάνω στο ιππικό και τα βέλη μας. Ο ρωμαϊκός στρατός είχε αρχίσει να διαλύεται, και τράπηκε σε άτα-

κτη φυγή και υποχώρηση. Συνεχίσαμε το έργο μας καταδίκοντας και εμείς τώρα με την σειρά μας κάποιες μεμονωμένες ομάδες στρατιωτών και λεγεώνες που προσπαθούσαν να ξεφύγουν, σκοτώνοντας όσους περισσότερους μπορούσαμε. Την καταδίωξη όμως την σταμάτησε απρόσμενα η Βασιλική σάλπιγγα που μας καλούσε όλους πίσω, στις αρχικές θέσεις παράταξης. Όπως οι περισσότεροι αξιωματικοί, έτσι και για ξαφνιάστηκα με αυτό το αλλόκοτο και άκαριο για εκείνη την στιγμή πρόσταγμα του Βασιλιά. Για κάποιο ανεξήγητο λόγο, ο Περσέας δίστασε και δεν ήθελε να εκμεταλλευτεί την νίκη του για να συντρίψει ολοκληρωτικά τους ρωμαίους, αποσύροντας τελικά όλες τους δυνάμεις.

Μέσα σε λίγο χρονικό διάστημα τα περισσότερα τμήματα του Μακεδονικού στρατού είχαν ήδη γυρίσει πίσω και άρχισαν να παρατάσσονται κανονικά μετρώντας το καθένα τυχόν απώλεις σε έμψυχο υλικό. Ο μοναδικός λόχος που δεν είχε γυρίσει ακόμη και έλειπε έως εκείνη την στιγμή, ήταν του Διονυσογένη. Όταν όλοι μπήκαν τελικά στις γραμμές τους, ο αρχηγός του βασιλικού ιππικού περνούσε από κάθε τμήμα παίρνοντας αναφορά και καταγράφοντας επίσημα όλες τις απώλειες μετά την μάχη.

«Όλοι παρών αξιωματικές» του είπα όταν στάθηκε μπροστά μου. Μετά κοίταξε στον κενό χώρο που υπήρχε δίπλα από τους άντρες μου, και ρώτησε με ένα πολύ απαξιωτικό ύφος.

«Που είναι αυτός λοχαγές; Εννοώντας τον Διονυσογένη. Δεν ήθελε να αναφέρει ούτε το όνομά του. Τα αισθήματα ήταν αμοιβαία τελικά, σκέφτηκα από μέσα μου, και μετά του απάντησα.

«Θα πρέπει να απομακρύνθηκε αρκετά καταδίκοντας τους ρωμαίους αξιωματικές και μάλλον γι' αυτό δεν άκουσε το πρόσταγμα της σάλπιγγας», του είπα

προσπαθώντας να καλύψω για λίγο τον λοχαγό, και να δικαιολογήσω με αυτόν τον τρόπο την απουσία του.

«Νάτοι έρχονται» φώναξε κάποιος σαρισοφόρος ανάμεσα από τις μπροστινές γραμμές της φάλαγγας.

Ξέροντας πολύ καλά τον χαρακτήρα του Διονυσογένη και τις «καλές» σχέσεις που είχε με τους ανωτέρους του, είχα ήδη αρχίσει να υποψιάζομαι για το τι θα επακολουθούσε. Από τον τρόπο και μόνο που βάδιζε καθώς ερχόταν προς το μέρος μας, μπορούσες πολύ εύκολα να καταλάβεις το πόσο τσατισμένος ήταν. Πέρασε από μπροστά μας με τον λόχο του αγνοώντας πλήρως την παρουσία από το βασιλικό ιππικό, και αφού τοποθέτησε τους άντρες του στο κενό που υπήρχε δίπλα μας, με πολύ βιαστικά και κοφτά παραγγέλματα, άρχισε πολύ γρήγορα, σχεδόν τρέχοντας να κατευθύνεται προς το μέρος μας.

«Ποιος βλάκας έδωσε αυτή την διαταγή;» Φώναξε πολύ δυνατά εμπρός στον έφιππο ανώτερο αξιωματικό τρομάζοντας μ' αυτόν τον τρόπο το άλογο που σηκώθηκε ψηλά στο δυο του πίσω πόδια. Ο αρχηγός του βασιλικού ιππικού όταν ήρεμησε και επανέφερε το ζώο στην κανονική θέση, του απάντησε ένα πολύ συγκρατημένο θυμό.

«Είναι διαταγή του Βασιλιά, την αναφορά σου τώρα λοχαγέ». Καλά το φαντάστηκα» είπε ο Διονυσογένης, και συνέχισε. «Μόνο αυτός ο ψυχάκιας θα μπορούσε να κάνει μια τέτοια βλακεία, τώρα που είχαμε τους ρωμαίους στο χέρι».

«Την αναφορά σου λοχαγέ» είπε ξανά ο αρχηγός του βασιλικού ιππικού κοιτώντας τον με ένα βλέμμα γεμάτο μίσος. «Πλάνε να την πάρεις μόνος σου άμα θες». Του απάντησε ο λοχαγός φεύγοντας, και συνεχίζοντας ακόμη να παραμιλάει φωναχτά από τα νεύρα του. «Ο βλάκας, αφού τους είχαμε στο χέρι».

Ο αρχηγός του ιππικού γεμάτος θυμό, και εκνευρισμένος από την ανυπακοή του Διονυσογένη έβγαλε το ξίφος και έκανε να τρέξει με το άλογο πίσω του. «Όλοι παρών αξιωματικές» είπε όμως η «σκιά» που πετάχτηκε από το πουθενά μπροστά του και τον σταμάτησε.

Απ' ότι φάνηκε αργότερα, ο λοχαγός είχε δίκιο για όλα όσα έλεγε ακόμη μια φορά. Η απόφαση του Περσέα να μην συνεχίσει την καταδίωξη, γλίτωσε του ρωμαίους από την ολοκληρωτική καταστροφή.

Είχε ακουστεί ότι ένας Κρητικός ο Εύανδρος, ο οποίος μάλλον από προδοτικές διαθέσεις, τον συμβούλεψε να μην συνεχίσει την επίθεση, αλλά να συγκρατήσει ακέραιο όλο τον στρατό του.

Στην μάχη αυτή οι ρωμαίοι είχαν 2400 νεκρούς και 400 αιχμαλώτους, ενώ από την πλευρά μας οι απώλειες ήταν σχεδόν μηδενικές.

Ο Ύπατος των ρωμαίων όμως όταν παρουσιάστηκε μπροστά στην σύγκλητο, φόρτωσε αμέσως την αποτυχία της μάχης στους Έλληνες Αιολείς συμμάχους τους, των οποίων οι επικεφαλείς συνελήφθησαν και στάλθηκαν στην Ρώμη για να απολογηθούν. Έτσι, μ' αυτόν τον τρόπο, ο Ύπατος έσωσε την τιμή του και την τιμή των υπολοίπων στρατιωτών και των όπλων τους.

Αλλά η εκδικητικότητα των ρωμαίων δεν σταμάτησε εκεί. Μετά την ήττα τους στο Σικύορι, άρχισαν ως αντίποινα λεηλασίες και καταστροφές ελληνικών συμμαχικών τους πόλεων από ξηρά και θάλασσα για μεγάλο χρονικό διάστημα. Φαίνεται όμως ότι τα αντίποινα και η εκδικητικότητα των ρωμαίων, ήταν πολύ πιο μικρά σε σχέση με το μεγάλο μήσος που έτρεφαν οι περισσότεροι Έλληνες εκείνονταν και θαρρούσαν για το Βασίλειο της Μακεδονίας. Αν και δεν είχαμε ολοκληρώσει μέχρι τέλους την αποστολή μας, αυτή την φορά ήμασταν οι νικητές. Είχαμε αρκετές επιτυχίες σε μάχες που δώσαμε με γείτονες βάρβαρους λαούς και συμμάχους των ρωμαίων, αλλά αυτό που μας έλειπε και που θα ανέβαζε στα ύψη το ηθικό μας, ήταν μια νίκη ενάντια στον ρωμαϊκό στρατό και τις λεγεωνές του. Σκέφτηκα ότι θα ήταν πολύ πιο ωραίο αν μοιραζόμουν αυτή την χαρά της νίκης και με τους αδικοχαμένους παιδικούς μου φί-

λους και ότι ίσως ο λόγος που επέζησα τελικά ήταν για να πάρω εκδίκηση μ' αυτόν τον τρόπο για τον χαμό τους. Στο μυαλό μου τότε ήρθαν πάλι οι δυσκολίες από τις πρώτες μέρες της εκπαίδευσής και ότι στο τέλος για οιδήποτε συμβαίνει και γίνεται, πάντοτε υπάρχει κάποιος λόγος. Λόγος που μερικές φορές είναι πολύ δύσκολο να καταλάβεις από την αρχή. Όλοι μας όμως δύσκολο να καταφέραμε τελικά, και τα πειράγματα δεν έλεγαν να σταματήσουν στον δρόμο για την επιστροφή.

«Εεεε Πρωτέα, κοίτα εδώ τοξότες που έχω στον λόχο μου», φώναζε προς το μέρος μου ο Διονυσογένης, και έδειχνε τους άντρες του με καμάρι. «Μπορεί να μην έχουν τόσο καλή τεχνική, αλλά είναι πιο παθιασμένοι από τους δικούς σου». Συνέχισε να λέει ο λοχαγός μέσα από τα ξεκαρδιστικά γέλια που ακούγοταν ακατάπιαστα. «Αν δεν τους σταματούσα στην καταδίωξη, θα είχαν ρημάξει σχεδόν όλους τους ρωμαίους που είχαν απομείνει».

«Μάλλον το αντίθετο θα πρέπει να έγινε λοχαγές του απάντησα με την σειρά μου, και τα γέλια συνεχίστηκαν.

Η χαρά μας όμως τελείωσε απότομα όταν φτάσαμε στο στρατόπεδο. Ο Λύκος ήταν νεκρός. Ένας αξιωματικός που ήρθε να μου συλλυπηθεί, μου είπε ότι πέρασε να πειράξει και να χαιρετήσει σχεδόν όλους μέσα στο στρατόπεδο από το πρώι. Μετά άρχισε να καθαρίζει τον πάγκο του, και την αποθήκη εξοπλισμού το μέρος όπου τελικά άφησε και την τελευταία του πνοή.

Τα είχα χάσει, και δεν ήξερα τι να κάνω. Πριν από λίγο ήμουν χαρούμενος και τώρα συναισθήματα λύπης άρχισαν να με πνίγουν μέσα μου. Ένιωθα ένα σφίξιμο στο στομάχι και ένα κάψιμο στο λαιμό, τα μάτια μου είχαν βουρκώσει αλλά δεν μπορούσα να κλάψω. Απότομα άρχισα να μισώ αυτόν τον γεροεκούτη, γιατί ήμουν σίγουρος ότι ήξερε τι θα γινόταν και δεν ήθελε με τίποτα να είμαι παρών. Ήταν από την πρώτη στιγμή που τον γνώρισα, σ' έκανε να απορείς, και να τον μισείς με τα καμώματά του, και μετά να τον συμπαθείς για το ενδιαφέρον που σου έδειχνε. Αισθάνθηκα το χέρι ενός από τους τοξότες μου που μ' έπιασε από τον ώμο καθώς στεκόμουν ακίνητος και σιωπηλός μπροστά στο άψυχο σώμα του Λύκου, να μου λέει χαμηλόφωνα.

«Έλα πάμε λοχαγές, πρέπει να ετοιμαστούμε για την τελετή». Η ταφή δεν θα γινόταν στο νεκροταφείο αλλά μέσα στο στρατόπεδο. Αυτό ήταν το μέρος που έζησε όλη του σχεδόν την ζωή, και ήταν γι' αυτόν το σπίτι του. Λόγω της φήμης του υπήρχε στην τελετή πάρα πολύς κόσμος, από απλούς στρατιώτες, εώς και αξιωματικούς από την προσωπική φρουρά του Βασιλιά. Το σκάμμα και η έξιλη σαρκοφάγος είχαν ήδη ετοιμαστεί, και σε λίγο θα κατέβαζαν κάτω με σχοινιά την νεκρική κλίνη με το άψυχο σώμα του. Αντικείμενα καθημερινής χρήσης τοποθετήθηκαν σε όλες τις γωνίες της σαρκοφάγου και του έβαλαν από ένα ασημένιο νόμισμα στο στόμα και στο δεξί χέρι για το ταξίδι του στον άλλο κόσμο.

«Σταματήστε», φώναξα λίγο πριν κλείσουν το καπάκι της σαρκοφάγου και πλησίασα στο σκάμμα. Τον κοίταξα για τελευταία φορά και άφησα δίπλα του το τόξο και την δερμάτινη φαρέτρα με τα βέλη που μου είχε χαρίσει.

Το πέρασμα του χρόνου μικρές απέδειξε ότι η απόφαση του Περσέα να μην συντρίψει ολοκληρωτικά τους ρωμαίους μετά την νίκη του στο Σικύριο αποδείχτηκε εντελώς καταστροφική. Οι αντίπαλοί μας αντεκατέστησαν όλους τους επικεφαλείς στρατηγούς σε ξηρά και σε θάλασσα, και όχι μόνο ανασυντάχθηκαν αλλά ενίσχυσαν τις φρουρές και τις λεγεώνες τους. Ο νέος ύπατος των ρωμαίων Κοϊντος Μάρκιος Φίλιππος αδιαφορώντας πλήρως και παρακάμπτοντας τα αποσπάσματα των Μακεδόνων που υπήρχαν στα φρούρια δυτικά του Ολύμπου μας αιφνιδίασε, εισβάλοντας στην Μακεδονία κοντά στο Ηράκλειο αναγκάζοντας τον κύριο όγκο των στρατευμάτων μας να εγκαταλείψουν τις οχυρές θέσεις των Τεμπών και του Δίου Βορειότερα. Τα άσχημα

αυτά νέα έφτασαν στα αυτιά του Περσέα την στιγμή που αυτός βρισκόταν στο μπάνιο του. Πετάχτηκε έξω από το λουτρό του πανικόβλητος, και τότε φώναξε το ιστορικό (τι νικήθηκα χωρίς μάχη). Φτάνοντας τρομαγμένος, όσο πιο γρήγορα μπορούσε στην Πύδνα, έστειλε βιαστικά ανθρώπους του πάλι πίσω στην Πέλλα να βυθίσουν για ασφάλεια στην λίμνη όλους τους θησαυρούς από το παλάτι, και άλλους στην Θεσσαλονίκη για να κάψουν τα ναυπηγεία και τις αποθήκες οπλισμού που είχε χτίσει ο πατέρας του Φίλιππος. Τα άσχημα νέα όμως και η πανικόβλητη συμπεριφορά του Περσέα έφτασαν και στα αυτιά όλων των απλών στρατιωτών και η εκτίμηση και ο σεβασμός για τον Βασιλιά τους άρχισε σιγά σιγά να χάνεται. Δεν ήταν λίγες οι φορές που άκουγες ψιθύρους γεμάτους κοροϊδία και χαζόγελα από διάφορες ομάδες σαρισοφόρων που έλεγαν ειρωνικά.

«Τι νικήθηκα χωρίς μάχη;»

Παρ' όλα αυτά όμως ήμασταν τυχεροί, γιατί οι ρωμαίοι δεν προχώρησαν περισσότερο. Βλέποντας ότι ο χειμώνας ήταν πολύ κοντά και φοβούμενοι την έλλειψη τροφίμων, οπισθοχώρησαν νοτιότερα εγκαταλείποντας προς στιγμήν τις θέσεις τους από το Ηράκλειο και το Ιερό του Δίου.

Με διαταγή του Περσέα επιστρέψαμε και επισκευάσαμε όλα τα οχυρά που είχαν καταστρέψει για στρατιω-

ψη του Ηράκλειου από τους ρωμαίους με μικροσυγκρούσεις και αψιμαχίες ανάμεσά μας, χωρίς κάποιο αποτέλεσμα. Η ρωμαϊκή σύγκλητος βλέποντας την στασιμότητα της κατάστασης άλλαξε πάλι τον επικεφαλής στρατηγό, στέλνοντας αυτή τη φορά τον ικανότατο βετεράνο των πολέμων κατά των Γερμανικών και Γαλατικών φυλών, Λεύκιο Αιμήλιο Παύλο, ο οποίος με την άφιξη του στην Μακεδονία, παρέταξε αμέσως απέναντι μας 43 χιλιάδες πεζούς και 4,5 χιλιάδες ιππείς στην αριστερή νότια όχθη του Ενιππέα. Η είδηση αυτή σε συνδυασμό με κάποιες αποτυχημένες προσπάθειες του Βασιλιά μας λόγω φιλαργυρίας, για συμμαχία με γειτονικούς λαούς, ανησύχησε και τρομοκράτησε περισσότερο τον Περσέα. Γ' αυτό έδωσε διαταγή να ενισχυθούν περισσότερο οι οχυρώσεις στον Ενιππέα, και απέσπασε ένα τμήμα από την παράταξη του Βασιλικού ιππικού για να περιφρουρεί τα παράλια πίσω μας φοβούμενος ενδεχόμενη επίθεση από το ρωμαϊκό ναυτικό. Ο νεοφερμένος ύπατος των ρωμαίων αποπειράθηκε πολλές φορές να περάσει από ορισμένα σημεία του Ενιππέα, αλλά χωρίς επιτυχία. Ο ποταμός θαβύς ήταν πολύ βαθύς και απόκρημνος προς την πλευρά του Ολύμπου και τα κακοτράχαλα δύσβατα μονοπάτια έκαναν τους ρωμαίους πολύ εύκολο στόχο για εμάς. Στο κάτω μέρος προς την θάλασσα, είχαμε σκάψει διπλά και τριπλά ορύγματα και χαρακώματα. Ήταν κάνοντας και εκεί με αυτόν τον τρόπο αδύνατη την διάβαση των στρατιωτών σ' εκείνο το σημείο, οι δύο πλευρές παραμέναμε οχυρωμένες μακριά η μια από την άλλη, και χωρίς καμία απολύτως εξέλιξη. Η δουλειά μας σαν τοξότες ήταν διπλή. Καλύπταμε συνεχώς και τα δύο άκρα της πρώτης γραμμής που είχαν άμεση ανάγκη για βοήθεια στις επιθέσεις των ρωμαίων, και περιπολούσαμε το ποτάμι εμποδίζοντας τον εχθρό να προμηθευτεί πόσιμο νερό από την κοίτη του Ενιππέα. Ο Περσέας έλπιζε πάλι πως η έλλειψη τροφίμων και ναγκάκες τους ρωμαίους να ξαναφύγουν νότια, λίγο πριν από τον χειμώνα. Το πρόβλημα όμως από την αντίπαλη πλευρά του εχθρού το έλυσε η ικανότητα και η αντίληψη του έμπειρου στρατηγού των ρωμαίων. Ο Αιμήλιος Παύλος παρατηρώντας την μορφολογία του εδάφους, υπέθεσε ότι στην περιοχή του στρατοπέδου του, θα έπρεπε να υπάρχουν υπόγεια ρέματα. Με έκπληξη αλλά και με πολύ μεγάλη χαρά οι στρατιώτες του είδαν τον νερό να αναβλύζει από τους λάκκους των πρόχειρων πηγαδιών που είχαν ανοίξει. Παράλληλα όμως με την εξεύρεση του νερού, ο στρατηγός των ρωμαίων τώρα έψαχνε ανήσυχα και ασταμάτητα να βρει ένα ασφαλές πέρασμα που θα τον οδηγούσε στην απέναντι πλευρά και όχθη του ποταμού Ενιππέα, στην πλευρά την δική μας. Τα στενά της Πέτρας στον Όλυμπο ήταν το πιο αδύνατο σημείο από μέρους μας και προς τα εκεί είχε πάρει διαταγή να κατευθυνθεί ένα ρωμαϊκό απόσπασμα με 8 χιλιάδες πεζούς και 320 ιππείς. Αυτές τις πληροφορίες μας είχε δώσει ένας Κρητικός στρατιώτης που δραπέτευσε την νύχτα στην διαδρομή από το εχθρικό απόσπασμα. Το πέρασμα είχε γίνει γνωστό στον στρατηγό των ρωμαίων, και έστειλε τον μεγαλύτερο του γιο, Φάβιο Μάξιμο, μαζί με τον Νασίκα ένα νεαρό αξιωματικό φημισμένο για την τόλμη του, να το καταλάβουν. Όλα όμως ξεκίνησαν από ένα πολύ καλοστημένο τέχνασμα του ρωμαίου ύπατου.

Φεύγοντας από την πρώτη γραμμή της παράταξης τους μετά από μία ακόμη αποτυχημένη επιθετική απόπειρα που έκαναν για να περάσουν τον Ενιππέα, ο νεαρός αξιωματικός μαζί με τον γιο του Αιμήλιου Παύλου γύρισαν στο Ηράκλειο και επιβιβάστηκαν στα ρωμαϊκά πλοία δίνοντας έτοις την εντύπωση ότι θα προσπαθήσουν να αποβιβαστούν μέσω θαλάσσης πίσω μας, ώστε να μας κυκλώσουν. Την νύχτα όμως εγκατέλειψαν τα πλοία και κατευθύνθηκαν περνώντας μέσα από τα δάση του βιουνού στην αντίθετη δυτική πλευρά του Ολύμπου διανυκτερεύοντας στο Πύθιο. Στο μεταξύ ο στρατηγός των ρωμαίων συνέχισε τις επιθέσεις εναντίον μας στον ποταμό Ενιππέα με μεγαλύτερη ορμή αυτή την φορά π

ΑΠΟ ΔΩ ΚΙ ΑΠΟ ΚΕΙ

Του Παναγιώτη Σεϊταρίδη + Φιλόλογου Καθηγητή

Η ΜΑΝΑ ΜΟΥ

Η μάνα μου ήτανε φύση θρησκευτική. Είχε μια άμεση και βαθειά πίστη. Απ' αυτήν την ακλόνητη πίστη εξάλλου αντλούσε και την ιώβεια υπομονή της, που ξεπερνούσε τα ανθρώπινα μέτρα. Ανάστησε δέκα παιδιά δικά της και άλλα δύο ξένα, τη Σουσάνα και τον Σταύρο.

Αλλά το μεγάλο της κατόρθωμα ήτανε άλλο. Ίδρυσε την εποχή εκείνη παιδικό σταθμό στο σπίτι μας, που ίσως και η Αθήνα να μην είχε ακόμα. Οι γειτονιστές μανάδες που είχανε παιδιά στην κούνια και ήτανε αναγκασμένες να δουλεύουν στα χωράφια, αφήνανε τα παιδιά τους στην κυρά Σοφία. Όλες την ξέρανε. Όχι δεν έλεγε σε καμιά. Τα φέρνανε βαθιά χαράματα και τα παίρνανε όταν γυρνούσανε από την δουλειά, γύρω στις δέκα το πρωί.

του καλοκαιριού πάνω από δεκαεννιά ώρες!.

Αγώνας καθημερινός και δύσκολος που τον έβγαζε πέρα με νηρωισμό. Γυρόφερνε όλη μέρα, νύχτα μέρα θα μπορούσα να πω, μέσα στο σπίτι, στην αυλή, στο στάβλο, στον κήπο. Ήταν ένα είδος αεικίνητο που η επιστήμη δεν μπόρεσε να πετύχει ακόμα. Γυρνούσε πάντα ξυπόληπτη. Δεν ανεχότανε παπούτσια στα πόδια της. Ήθελε την ελευθερία της. Το σπίτι δεν την χωρούσε και την έπνιγε. Ήθελε πάντα η πόρτα να είναι ανοιχτή διάπλατα για να μπαίνει φως και ο καθαρός αέρας. Αν σπούδαζε πολιτικός μηχανικός, θα σχεδίαζε σπίτια και πολυκατοικίες, που όλες οι πλευρές να είναι τζαμαρίες, δεν ήθελε δέντρα μπροστά στο σπίτι, γιατί της έ-

πράξεις χριστιανικές. Τη στήριζε η πίστη.

Κάθε χρόνο τη μέρα της Μεγάλης Παρασκευής δάκρυζε μέσα στην εκκλησία. Μάνα γιατί δακρύζει τέτοια μέρα; τη ρώτησα μια Μεγάλη Παρασκευή. Τί καταλαβαίνεις αφού δεν ξέρεις γράμματα; Και πώς να μη δακρύζω, παιδί μου, όταν ακούω τον παπά να λέει: Λόγχη εκεντήθη ο Υιός της Παρθένου!

Από την εκκλησία δεν έλειπε ποτέ. Είχε πέσει κάποτε στα χέρια της η Φυλλάδα της Παναγίας, ένα έντυπο που κυκλοφορούσε τότε με τρόπο περιέργο και ύποπτο χέρι με χέρι ανάμεσα στους απλοϊκούς ανθρώπους. Μου το δώσε να της το διαβάσω. Ήμουνα τότε στη δεύτερη τάξη του Γυμνασίου. Έγραφε λοιπόν η φυλλάδα: Ο χριστιανός δεν πρέπει να λείψει ποτέ από την εκκλησία. Είναι ασυγχώρητο αμάρτυρα. Μόνο σε δυο περιπτώσεις δικαιολογείται η απουσία του. Όταν είναι βαριά άρρωστος στο κρεβάτι και στην περίπτωση που παίρνει φωτιά το σπίτι και από τις τέσσερεις πλευρές και δεν μπορεί να φύγει.

Τα λόγια αυτά πρέπει να την επηρέασαν μια για πάντα. Της ήταν αδιανότητο αλλά και αδύνατο να μην πάει μια Κυριακή στην εκκλησία.

Γ' αυτό, αν καμιά φορά έλειπε από την εκκλησία, οι φίλες της καταφάνανε στο σπίτι μας αμέσως μετά την απόλυση. Η κυρά Σοφία οπωσδήποτε ήτανέ άρρωστη και στο κρεβάτι.

Ολάκερη η ζωή της στάθηκε μια διαρκής θυσία για τον συνάνθρωπο. Βοηθούσε τους άλλους τη στιγμή που και η ίδια είχε ανάγκη από βοήθεια. Δεν ξεστόμισε ποτέ κακό λόγο για κανένα. Δεν έθιξε άνθρωπο ούτε παιδάκι. Άλλα ούτε και ανταπόδωσε ποτέ τον κακό λόγο. Η κακία όλου του κόσμου αν περνούσε από πάνω της, δε θα της έθιγε ούτε μια τρίχα από τα γκρίζα μαλλιά της. Ήτανε βουνό η υπομονή της και η ανοχή της δεν είχε όρια.

-Μάνα, τον κέρδισες τον Παράδεισο, της είπα κάποτε για να την πειράξω.

-Ο δρόμος για τον Παράδεισο δεν εί-

Λίγα λόγια για τον Σεϊταρίδη Παναγιώτη

Ο Παναγιώτης Σεϊταρίδης γεννήθηκε στο προσφυγικό χωριό Νέα Τραπεζούντα το 1933.

Είναι γιος του Αναστασίου και της Σοφίας.

Είχε άλλα (9) εννέα αδέρφια. Σπούδασε στο Πανεπιστήμιο στα δύσκολα χρόνια του εμφύλιου και της ανέχειας.

Διορισμένος καθηγητής δίδαξε σε πολλά μέρη, περισσότερο στην Βέροια Ημαθίας, ως φιλόλογος καθηγητής.

Εκεί παντρεύτηκε και απέκτησε (2) δύο κόρες.

Παράλληλα ασχολήθηκε με την λαογραφία και πεζογραφία.

Στα πρώτα φύλλα της εφημερίδας μας στα Νέα του Όφι το 1983 στα τεύχη 6-7-8 και 10 δημοσιεύτηκαν (4) τέσσερα άρθρα του με τον τίτλο Από Δω κι Από κει.

Από τις θυγατέρες του πήραμε αδημοσίευτα χειρόγραφα του Παναγιώτη και θα τα δημοσιεύσουμε ευχαρίστως στην συνέχεια.

Η προσωπικότητα και η θύμησή του είναι πάντα ζωντανή για όσους τον γνώρισαν.

Πέθανε νέος τον Αύγουστο του 1985 σε ηλικία 52 ετών.

Η οικογένεια Αναστασίου Σεϊταρίδη

Ο πρώτος αυτός ιδιωτικός σταθμός της περιοχής λειτουργούσε υποδειγματικά, αν και λειτουργούσε κάτω από τις πιο δύσκολες συνθήκες. Γιατί από τα χέρια της μάνας μου έπρεπε να περάσουν όλες οι δουλειές που έχει ένα αγροτικό σπίτι. Να ετοιμάσει φαγητό για οχτώ- δέκα άτομα, ν' αρμέξει τις δύο αγελάδες, να καθαρίσει το στάβλο, να συγρίσει το σπίτι, να σκουπίσει τη μεγάλη αυλή, να ποτίσει τα λουλούδια. Και μια φορά τη βδομάδα να ζυμώσει δέκα περίπου ψωμά μεγάλα της φόρμας, να κάψει το φούρνο με ξύλα ή με ζαχαροκάλαμου κορμούς, να βάλει μπουγάδα με σταχτόνερο και λουλάκι.

Κάθε μέρα, εξόν την Κυριακή και τις μεγάλες γιορτές, στις 3.30 το πρωί ήτανε πάντοτε στο πόδι, σαν τον στρατιώτη σε ώρα συναγερμού. Ήταν η ώρα που ζωντάνευε το χωριό από τον θόρυβο των κάρων που φεύγανε για το μάζεμα του καπνού και τις φωνές των ανθρώπων του μόχθου που διασχίζανε τη νυχτερινή γαλήνη. Πρώτη πεταγότανε απ' το κρεβάτι της η μάνα για να ξυπνήσει την υπόλοιπη οικογένεια. Το βράδυ κοιμόταν τελευταία και πάντοτε μετά τις 11.00. ωράριο εργασίας για την περίοδο

κλειναν τη θέα. Κι αν ήτανε στο χέρι της θα έκοβε όλα τα δέντρα της γειτονιάς για να έχει ορίζοντα μεγάλο. Για να αγκαλιάσει η ματιά της όλο το χωριό και να φτάσει ίσαμε τη θάλασσα του Θερμαϊκού. Ακόμα και για τη στερνή κατοικία της μας παράγγειλε: Ακούστε παιδιά μου, και μην το ξεχάσετε. Σαν πεθάνω μη μου φτιάξετε μαρμάρινη πλάκα. Είναι βαριά και θα μου πλακώσει το στήθος. Κι εγώ θέλω να παίρνω αέρα. Να με σκεπάσετε μονάχα με χώμα και να μου βάλετε και ένα ξύλινο σταυρό.

Τη θαύμαζα. Όλα τα πρόφτανε με ηρωϊσμό και αυτοθυσία, χωρίς να παραπονεθεί ποτέ, χωρίς να βαρυγωνήσει την επιστήμη που ήτανε τότε τη λέξη κουράστηκα. Έμοιαζε με τον χαρισματικό και ιδεολόγο γηέτη που ιώθωντας τον ιστορικό του ρόλο, θυσιάζεται για το λαό του. Τα μικρά παιδιά κλαίγανε πολλές φορές ασταμάτητα και δυσκόλευαν ακόμα περισσότερο τις δουλειές του σπιτιού. Και όμως ποτέ δεν την είδα να αγανακτεί και να παραπονείται. Κι ας είχε εξήντα χρόνια στην πλάτη της. Πίστευε πως ο καλός χριστιανός πρέπει να υπομένει τα πάντα αδιαμαρτύρητα. Γιατί τότε οι πράξεις του είναι στ' αλήθεια

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Από την Οργανωτική επιτροπή ανακοινώνεται ότι το συναπάντεμα των Αραβίδαιών Οφιτών δεν θα πραγματοποιηθεί εφέτος το Σεπτέμβριο του 2011 διότι βλέπουμε την αγανάκτηση και την οικονομική κρίση αλλά και την ψυχολογική κατάσταση όλων μας και θεωρήσαμε ότι θα επηρεάσει άμεσα όλων μας τα προγράμματα και έτσι το αναβάλλαμε για του χρόνου τον Σεπτέμβριο 2012.

Εμείς κρατούμε δυνατά στην σκέψη αλλά και στη θέλησή μας το γενεαλογικό δέντρο – έργο που αρχίσαμε και συγκεντρώνουμε πολλά νέα στοιχεία. Με πολλές ευχές και αγάπη από την οργανωτική επιτροπή των Αραβίδαιών Οφιτών.

Θα σας κρατούμε ενήμερους για ότι αποφασίζουμε.

Κώστας Αραβίδης – Θεσσαλονίκη τηλ. 2310 314844
Λάμπης Αραβίδης – Κατερίνη τηλ. 23510 36200
Γιώργος Αραβίδης – Κατερίνη τηλ. 23510 21100

Η ΙΕΡΟΤΕΛΕΣΤΙΑ ΤΗΣ ΑΝΟΙΞΗΣ ΦΥΣΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

Αγαπητέ μου φίλε,

Θέλω να σας ευχαριστήσω που μου δίδεται η ευκαιρία γ' άλλη μία φορά, να θέσω τις απόψεις μου στην κρίση σας.

Η πρόδοση γίνεται με τον λόγο, με την αμφισβήτηση. Δηλαδή με την αντιθετική δύναμη του ανθρώπινου νού στην στατικότατα και στην ακινησία.

Η ισορροπία στη φύση άλλωστε επιτυγχάνεται με τις αντιθετικές δυνάμεις «Το αντίξουν συμφέρον και εκ των διαφερόντων καλλίστην αρμονία και πάντα κατ' έριν γίγνεσθαι» ΗΡΑΚΛΕΙΤΟΣ.

Ιερό σήμαινε στον αρχαίο κόσμο, τη Δύναμη, την Ισχύ. Το αντίθετο του, κοσμικό, ακάθαρτο.

Στη Λατινική γλώσσα η λέξη SACIRE = χωρίζω, περιγράφει τον περιφραγμένο από απαγορεύσεις χώρο της εισουργίας, σε αντίθεση με το χώρο της καθημερινής πράξης.

Η ιεροτελεστία παραπέμπει και στη θρησκευτική πράξη, εκτός των άλλων, αφού τελεστής είναι ο μυσταγώγος, αυτός δηλαδή που εισάγει και κατηχεί κάποιον στα μυστήρια,

Άνοιξη, από το ρήμα ανοίγω.

Με βάση αυτές τις παρατηρήσεις μπορούμε να αποκωδικοποιήσουμε το περιεχόμενο του τίτλου "Η Ιεροτελεστία της Άνοιξης" ως εξής : Η επανεμφάνιση της φύσης με επαναλαμβανόμενες και δυναμικά ενεργούμενες λειτουργίες.

Μπορεί κανείς να υπονοήσει, την κυκλικότητα των φαινομένων, τη νομοτέλεια, το προκαθορισμένο, την επαναληψιμότητα, την μηχανικότητα της Φύσης, τον Παγκόσμιο Ρυθμό.

Πάντοτε ;

Η ύλη εγγύς της ισορροπίας, λέει η σύγχρονη φυσική, συμπεριφέρεται με τρόπο επαναληπτικό, Ενώ όταν πηγαίνουμε από συνθήκες ισορροπίας προς συνθήκες μακριά από την ισορροπία, απομακρυνόμαστε από το επαναληπτικό και οικουμενικό, προς το ειδικό και μοναδικό.

Τη δύναμη που προκαλούσε την επαναληπτικότητα οι αρχαίοι πολιτισμοί, κυρίως, την ταύτιζαν με το Θεό τους και αυτόν με τον Ήλιο και την κίνησή του.

Γνώριζαν τις ισημερίες του (εαρινή 21 Μαρτίου, φθινοπωρινή 22 Σεπτεμβρίου) τις οποίες ερμήνευαν ως χρονική αρχή, άνοιγμα της Φύσης στη ζωή ή στο θάνατο. Συνδεύοταν δε από πλήθος θρησκευτικών τελετουργιών, και μυθικών περιγραφών.

Στο περιεχόμενο των μύθων, αναγνωρίζουμε την αγωνία του θανάτου και τα ερωτήματα της ζωής.

Μύθοι που περιγράφουν το θάνατο και την αναγέννηση του θεού τους, θεού της βλάστησης, της ζωής, μύθοι του θρήσκοντος και αναστάντος θεού τους, ντυμένους με συμβολικά και αλληγορικά στοιχεία.

Φιλοσοφικό χρώμα τους μύθους αυτούς δόθηκε από διάφορες σχολές της αρχαιότητας, και εν πολλοίς ακόμη και σήμερα με τις έωλες αντιλήψεις περί μετεμψύχωσης, μετενσάρκωσης και άλλων παραπλήσιων αντιλήψεων, ως προσπάθεια συνταύτισης της επαναληψιμότητας στη φύση και της ανθρώπινης ψυχής.

Όμως οι φυσικοί λένε ότι η δύναμις είναι ιδιότητα της μάζας και ότι κάθε μάζα δημιουργεί ύγρω της πεδίο δυνάμεων. Χωρίς μάζα δύναμη δεν υπάρχει.

Οι ανατολικές θρησκείες, θεοποίησαν εφόσον δεν κατανοούσαν, τα φυσικά ένστικτα, τη δημιουργική δύναμη της φύσης, τη σεξουαλικότητα, την αναπαραγωγική δύναμη,, ταυτίζοντας τον κύκλο των εποχών με το θάνατο και την αναγέννησή της. Επινόησαν δε, βοηθητικά στις μυθολογικές ερμηνείες, ιερά ζεύγη.

Μεταξύ άλλων , στους Βαβυλωνίους η Ιστάρ και ο Ταμούζ, στους Αιγυπτίους η Ίσις και ο Όστηρις, στους Έλληνες η Δήμητρα και η Περσεφόνη, η Αφροδίτη και ο Άδωνις.

Στην αρχαία θρησκεία πίστευαν ότι ο Άδωνις ήταν καρπός της αιμομικτικής σχέσης του Κινύρα και της Σμύρνας ήταν, και μωρό ακόμη, τόσο όμορφος, που η Αφροδίτη, μυστικά από τους άλλους θεούς τον έκρυψε σ' ένα σεντούκι και τον εμπιστεύθηκε στην Περσεφόνη. Όταν ο Άδωνις μεγάλωσε, η Περσεφόνη, θαμπωμένη και αυτή από την ομορφιά του, αρνήθηκε να τον δώσει πίσω, και τότε η Αφροδίτη παρακάλεσε τον Δία να τους λύσει τη διαφορά. Εκείνος αποφάσισε το ένα τρίτο του χρόνου ο Άδωνις να μένει κοντά στην Περσεφόνη, το άλλο τρίτο κοντά στην Αφροδίτη και το τελευταίο τρίτο να το κρατήσει για τον εαυτό του. Εκείνος ωστόσο χάρισε και το δικό του μέρος στην Αφροδίτη. Δεν πέρασε καιρός και ο Άδωνις χτυπήθηκε στο κυνήγι από έναν κάπτρο και πέθανε.

Το επίκεντρο του μύθου είναι ο θάνατος και η ανάσταση του νέου, του Ήλιου. Ο θάνατος του Άδωνι και ο γυρισμός του στη γη, συμβολίζουν τον θάνατο της φύσης το χειμώνα και την αναγέννησή της την Άνοιξη.

Στην Αθήνα, στην Αλεξάνδρεια και αλλού τελούνται τα Α-

δώνια μυστήρια, (αφανισμός, κήποι του Άδωνη, επιπτάφιος θρήνος, εύρεσις), κατά την διάρκεια των οποίων οι γυναίκες θρηνούσαν, κατόπιν δε χαίροταν ενθουσιαστικά την επανεμφάνισή του. Συνήθειες που προσομοιάζουν με τα έθιμα της Μ. Εβδομάδας.

Μεταξύ της φιλοσοφικής σκέψης και της φύσης υπάρχει στενή σχέση από την εποχή κυρίως των προσωκρατικών, όταν η φιλοσοφία άρχισε να είναι ως αντιθετικός πόλος σε άλλες κοινωνικές δυνάμεις, παράγοντας διαμόρφωσης της καθημερινής ζωής.

Υπήρξε ενδιαφέρον για την έρευνα της φύσης, για τον προσδιορισμό των πρώτων αρχών της, καθώς επίσης και το πώς αυτή μας παρουσιάζεται.

« Φύσις κρύπτεσθαι φιλεί » „Πάντα ρεί ”

Η φιλοσοφική σκέψη συνέχισε την περιπλάνησή της στον κόσμο της φύσης με τους Στωϊκούς, τους Σοφιστές – οι οποίοι έθεσαν ερωτήματα για τη σχέση φυσικού και ανθρώπινου δικαίου – και τον Επίκουρο

Η μετά από πολλούς αιώνες κυριαρχίας της εκκλησιαστικής ερμηνείας, η φυσική σκέψη επανεμφανίστηκε την εποχή του Διαφωτισμού, και λίγο αργότερα δε με τους Νατουραλιστές του 19ου αιώνα, για να περάσει σήμερα στο χώρο της σύγχρονης φυσικής.

Μπορεί να υπάρξει σήμερα φιλοσοφία γύρω από τη φύση χωρίς την συνδρομή της σύγχρονης φυσικής επιστήμης;

Αυτοί οι στοχαστές από τους προσωκρατικούς έως σήμερα προσπάθησαν να απαντήσουν στα ζητήματα που προέκυπταν με τρόπο ορθολογικό σε αντίθεση με την επικρατούσα θρησκευτική μυθολογική ερμηνεία.

Οι μυθολογικές ερμηνείες ισχύουν και σήμερα σε αποδυναμωμένους λαούς, ενώ οι θρησκευτικές παρότι αποδυναμωμένες από τη δυναμική της Νεωτερικότητας και της επιστημονικής μεθόδου – υπόθεσις, θεωρία, πείραμα, απόδειξη, αμφισβήτηση - συνεχίζουν να είναι χρήσιμες στο ανορθόλογα σκεπτόμενο μέρος του δυτικού πολιτισμού.

Θέτοντας ως μέτρο τον ορθό λόγο και την εξ αυτού απορρέουσα «αυθεντία» της επιστήμης, τότε η σχέση ανθρώπινης κοινωνίας και φύσης αποκτά ένα ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τον σύγχρονο άνθρωπο. Γίνεται η δύναμις που αναγεννά τη σκέψη μέσα από την ιεροτελεστία της Επιστήμης.

Νομίζω ότι για να επαναλαμβάνεται επωφελώς για την ανθρωπότητα η ιεροτελεστία της Άνοιξης, είναι καιρός να επανακρίνουμε τα «θέλω» του ανθρώπου και αυτοπειριζόμενοι να θέσουμε τα όρια, να επανεξετάσουμε τη σχέση του καταναλωτικού ανθρώπου με τη φύση, θεσπίζοντας νέους κανόνες δράσης.

Γιατί ο πλούτος της φύσης, μας λέει ο Επίκουρος, και περιορισμένος είναι και εύκολα αποκτούμενος, ενώ ο πλούτος που αναζητά η ματαίοδοξία, δεν έχει όρια.

« Ο της φύσεως πλούτος και ώρισται και ευπόριστος εστίν. Ο δε των κενών δοξών εις άπειρον εκπίπτει »

Η κυριαρχία του ανθρώπου πάνω σ' άλλα έμβια όντα, αλλά και η ολοένα εκτεινόμενη εξουσία του στο φυσικό περιβάλλον, απειλεί να εκτρέψει σε ακανόνιστες τις εύτακτες και χρονικά σταθερές κινήσεις της φύσης.

Η τεχνική εξαπολύει τη δύναμη της εναντίον της φύσης διαταράσσοντας την ισορροπία της.

Για να συνέλθουμε απ' αυτή τη μανία της τεχνικού, καταστροφικής κατάκτησης, χρειάζεται το σόκ από την υπερβασή των ορίων;

Η ιεροτελεστία της Άνοιξης στο Τσέρνονοπτιλ και στη Φουκούσιμα θα αναστάνει ζωή ή θάνατό;

Η μεγέθυνση της τρύπας του όζοντος θα κάνει τον Ήλιο μυσταγόγο της ζωής;

Την τεχνική όμως δεν πρέπει να την δαιμονοποιούμε αλλά ούτε να την θεοποιούμε. Φιλική σχέση με την τεχνική και γνώση των ορίων της, σημαίνει φιλικότητα στις σχέσεις του

ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ ΣΥΜΜΑΘΗΤΩΝ ΑΠΟ ΤΑ ΠΑΛΙΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΝΕΑΣ ΤΡΑΠΕΖΟΥΝΤΑΣ ΠΙΕΡΙΑΣ

Με τη βοήθεια του Θεού και φέτος την Κυριακή 3ης Ιουλίου 2011 και ώρα 13:00 μ.μ πραγματοποιήσαμε την Πέμπτη κατά σειρά συγκέντρωση-συνεστίαση, των μαθητών και μαθητριών με τους συντρόφους μας, που είχαμε την ευτυχία να γεννηθούμε το 1938-1941 στην ταβέρνα του χωριού μας (πρώην καφενείο Ανέστη Λυκίδη). Είχε χωρίς αμφιβολία μεγάλη επιτυχία.

Στο ξεκίνημα είπε την προσευχή ο Μιχάλης του τεληρό, τιμής ένεκεν γιατί επί σειρά τετραετιών ήταν μέλος της εκκλησιαστικής επιτροπής (από τη θέση αυτή απέκτησε πολύ μεγάλη περιουσία!!!). Μετά ανέβηκε στο βήμα ο Γιώργος Αραβίδης ο κουρτσότες, που αφού ευχαρίστησε την οργανωτική επιτροπή, αναφέρθηκε με το δικό του απαλό και γλυκό χιούμορ, στις αλησμόνητες πατρίδες και στα σημεία που αποτέλεσαν σταθμούς στη δημιουργία και πρόοδο του χωριού μας.

Σήμερα η ημέρα συνάντησής μας, των μαθητών του Δημοτικού Σχολείου Νέας Τραπεζούντας είναι ιδιαίτερα συγκινητική, με πολλά και ποικίλα συνασθήματα χαρμολύπτης. Εκεί στο μικρό αλλά ζεστό και με πολύ αγάπη πηγαίναμε στο σχολείο για να μάθουμε γράμματα, σπουδάματα του Θεού τα πράματα. Παρ' όλες τις δυσκολίες έμειναν ζωηρές οι αναμνήσεις και καταγραμμένες στο σκληρό δίσκο της θύμησης μας. Περιμέναμε κάθε πρωί να χτυπήσει η καμπάνα για το σχολείο, φορτωμένη την πάνινη τσάντα με τον απασαήλ και ένα ξύλο το Χειμώνα για να ανάψουμε τη σόμπα. Το πρωί μας δίνανε την σκόνη γάλα που ήταν τόσο νόστιμο και ένα σταφιδώφωμο επίσης πολύ νόστιμο.

Θα ήθελα να υπενθυμίσω για εμάς τα μικρά μωρά που τόσο δύσκολος ήταν ο δρόμος μας απ' όλα τα σημεία του χωριού με τα πολλά τσαμούρα το Χειμώνα. Όλες αυτές οι παιδικές δυσκολίες και η φτώχεια μας δυνάμωνε την θέλησή μας ώστε και γράμματα να μάθουμε και κοινωνική αλληλεγγύη και αγάπη μεταξύ μας είχαμε.

Η προσέλευση των συμμαθητών μας ήταν ικανοποιητική, διότι υπήρξαν δυσάρεστα γεγονότα και φυσικά οικονομική κρίση που άρχισε να βάζει βαθιά το χέρι στην τσέπη μας. Είμαστε ευχαριστημένοι για την συμμετοχή όλων όπου ομόρφυναν την εκδήλωσή μας, με το χορό και το τραγούδι που ακολούθησε αλλά και με τα ωραία ανέκδοτα του Χρήστου Γεωργιάδη του τεληρό, του Ιορδάνη Μαυρόπουλου του πόζο και με την ολιγόλεπτη παρουσίαση και ομιλία από τον Γιώργο Αραβίδη της Χρίστιας (κουρτσότες). Έτσι πέρασε ευχάριστα η ημέρα μας και δώσαμε ραντεβού για το 2012

Αγαπητοί μου συμμαθητές και συμμαθητριες, Οφίτες, Πόντιοι, Φιλοπόντιοι, Πανέλληνες, εκλεκτοί μας προσκεκλημένοι σας ευχαριστούμε για την υπομονή και την προσοχή σας και ιδιαίτερα για την τιμή που μας κάνατε να αφιερώσετε από τον πολύτιμο χρόνο σας για να είσαστε εδώ στην 5η Συνάντηση των μαθητών του Δημοτικού Σχολείου Νέας Τραπεζούντας.

Σας ευχόμαστε υγεία και καλό Καλοκαίρι και του χρόνου στην 6η Συνάντηση που θα πραγματοποιηθεί όπως έχει καθιερωθεί την πρώτη Κυριακή του

Ιουλίου 2012. Ευχόμαστε να είμαστε όλοι εν ζωή και να προσπαθήσουμε να είμαστε περισσότεροι στην επόμενη συνάντησή μας.

Ευχαριστούμε θερμά την οργανωτική επιτροπή τον Κ. Γεωργιάδη Μιχάλη του Τελειώρ, τον Γιάννη Αλχαζίδη τη Γρείνας- Εχτιάρ, τον Μιχάλη Βασιλειάδη του Γιαννάκου και όλους τους συντε-

λεστές αυτής της εκδήλωσης συγκέντρωσης που θεωρείται επιτυχημένη και τους νεαρούς καλλιτέχνες του χωριού μας, τον Παραδεισόπουλο Βαγγέλη στη λύρα και τραγούδι και τον Κώστα Παπαργυρόπουλο στην κιθάρα και τραγούδι. Επίσης ευχαριστούμε την ταβέρνα «Λύκηνθο» με τη νόστιμα εδέ-

σματα και για την άψογη εξυπηρέτησή μας.

Και ένα ανέκδοτο: Οι γυναίκες ενός χωριού (όχι της Ν. Τραπεζούντας) πήγαιναν στον παπά του χωριού για να εξομολογηθούν. Όταν καμιά παρασπόδιούσε (απατούσε τον άνδρα της) το έλεγαν στον παπά. Ο παπάς έλεγε στις γυναίκες να μη λέτε παρασπόδησα αλλά να λέτε γλίστρησα. Με αυτόν τον τρόπο συνεννοούνταν με τον παπά. Αυτό το έμαθε και ο πρόεδρος του χωριού μετά από μερικά χρόνια, έφυγε ο παπάς και ήρθε ένας νέος. Άρχισαν λοιπόν οι γυναίκες να πηγαίνουν για εξομολόγηση και τον έλεγαν ότι γλίστρησαν. Ο παπάς δεν μπορούσε να καταλάβει τι εννοούσαν. Σκέφτηκε και κατάλαβε ότι ο δρόμοι δεν είναι καλοί γι' αυτό γλίστρούν οι γυναίκες.

Κάποια μέρα πήγε ο Πρόεδρος να εξομολογηθεί. Ο παπάς του λέει: πρωτού εξομολογηθείς να σου πω κάτι για να μην το ξεχάσω. Σε ακούω πάτερ λέει ο πρόεδρος. Πρόεδρε είναι μεγάλη ανάγκη να διορθώσεις τους δρόμους γιατί γλίστρούν και υπάρχει φόβος να σπάσουν τα πόδια τους οι κάτοικοι. Πιάνει ένα αβάσταχτο γέλιο τον Πρόεδρο. Πρόεδρε πρόσεχε μη γελάς, το πρόβλημα είναι πολύ σοβαρό. Ο πρόεδρος συνεχίζει να γελά, πάλι ο παπάς μη γελάς πρόεδρε, σαν αστείο το παίρνεις. Επιμένει ο παπάς και τότε ο πρόεδρος λέει: σιγά το πρόβλημα! Λες πρόεδρε δεν είναι πρόβλημα; Τον τελευταίο μήνα η γυναίκα σου τρεις φορές γλίστρησε (αστραπαία σταμάτησε το γέλιο του πρόεδρου).

Και έτσι το ξέφρενο γλέντι σταμάτησε στις 4 μ.μ το απόγευμα. Αποχαιρετηθήκαμε με την υπόσχεση πρώτα ο Θεός, να συναντηθούμε ξανά την 1η Κυριακή του Ιουλίου 2012 με την ευχή να μην λείπει κανείς.

Ευχαριστούμε Χρήστος Γεωργιάδης του Τελειώρ Τηλ. 23820 22484 Γιαννιτσά – Αραβίδης Γεώργιος

Ο Τίμιος Σταυρός

Ολόκληρος σχεδόν ο μήνας Σεπτέμβριος, ο πρώτος μήνας του εκκλησιαστικού μας έτους, είναι αφιερωμένος στον Τίμιο Σταυρό. Και αυτό φυσικά δεν συμβαίνει τυχαία.

Γιατί όπως όταν αρχίζει μια μεγάλη παρέλαση, προπορεύονται πάντοτε όλων των άλλων, τα ανάλογα σύμβολα και η σημαία, που δίνουν νόημα και διασφαγή στον σκοπό της παρελάσεως, το ίδιο ακριβώς συμβαίνει και με τον Τίμιο Σταυρό.

Προπορεύεται του εορταστικού κύκλου και αμέσως μετά ακολουθεί όλη η Θριαμβεύουσα Εκκλησία, δηλαδή όλες οι στρατιές των αγίων, οι μάρτυρες, οι ομολογηταί, οι όσιοι και όλοι όσοι αφιέρωσαν τη ζωή τους για την αγάπη Του.

Στο τέλος αυτής της ιεράς πομπής ακολουθεί και η Στρατευμένη Εκκλησία, δηλαδή όλοι όσοι πιστεύουν στον Ιησού Χριστό και προσκυνούν και σέβονται το Σταυρό Του. Τον έχουν ως έμβλημα στην πορεία τους και τον θεωρούν ως το ανώτερο, το σημαντικότερο και το αγιότερο σημείο και σύμβολο.

Πολύ εύστοχα ο ιερός υμνογράφος ψάλλει: <<Διά του Σταυρού Σου Χριστέ, μια ποίμνη γέγονε, Αγγέλων και ανθρώπων... και Ουρανός και η γη αγάλλονται, Κύριε Δόξα σοι>>.

Επάνω του προσηλωμένος ο Χριστός, με τα μεγάλα καρφιά που του έμπηξαν οι αχάριστοι και άπιστοι άνθρωποι, διαλαλεί παντού το μεγάλο μυστήριο της ενανθρωπήσεως του Θεού και την μεγάλη θυσία Του για την σωτηρία του κόσμου.

Η δύναμις και η ευγένεια Του φθάνουν έως το ύψος του Ουρανού και η γνώση του σε απεριόριστο βάθος. Και όποιος με πίστη σκύψει το κεφάλι του και τον μελετήσει, θα ξεδιπλωθούν μπροστά του τα βασικότερα κεφάλαια της πίστεώς μας.

Πολύ χαρακτηριστικά τονίζει ο Ιωάννης Χρυσόστομος, ότι << ο Σταυρός πάντας εποίησε φιλοσόφους, τους αγροίκους τους ιδιώτας>>.

Γιατί σχηματίζομενος ο Σταυρός με ενωμένα τα τρία δάκτυλα, αποτελεί την μεγαλύτερη ομολογία και διακήρυξη του Ενός Τριαδικού Θεού, της μιας αδιαιρέτου Τριάδος, και του Σταυρωθέντος Χριστού.

Στην μελέτη του Σταυρού, ανοίγεται μπροστά μας ολόκληρη η Καινή Διαθήκη. Γιατί μας υπενθυμίζει τη ζωή και τη διδασκαλία του Χριστού, που δεν ήταν τίποτε άλλο, παρά ένας συνεχής σταυρός και το τέλος του η Σταυρική θυσία.

Και αν συνεχίσουμε τη μελέτη του θα αντλήσουμε σπουδαία διδάγματα χρήσιμα στη ζωή μας για την αντιμετώπιση των προβλημάτων μας και την επιτυχία της σωτηρίας μας.

Θα μπορούσαμε να τον παρομοιάσουμε με μια πανύψηλη σκάλα που ενώνει την γη με τον ουρανό, για να στηρίζει και φυλάττει τον άνθρωπο στην πνευματική ανάβασή του.

Η πίστη, η ανδρεία, η υπομονή στις θλίψεις και στις αρρώστιες, η ταπείνωση, η ελπίδα και η χαρά, η αυταπάρνηση και η θυσία, είναι λίγα από τα χαρίσματα που αντλούμε από τον Σταυρό.

Αναρίθμητα πλήθη μαρτύρων στο διάβα των αιώνων, διατήρησαν ακλόνητη την πίστη τους και έχουσαν με ανδρεία το αίμα τους, για να μην τον αρνηθούν.

Αλλά και όλα τα μοναχικά τάγματα με χαρά σηκώνουν στους ώμους τους τον Σταυρό του Χριστού, αφιερώνοντας σε Αυτόν την ζωή τους. Και είναι τόσο συνυφασμένος (ο Σταυρός) με την ζωή μας, ώστε μας συνοδεύει από τη γέννηση μέχρι τον θάνατο μας. Νήπια τον δεχόμαστε με το Άγιο Βάπτισμα και σφραγίζόμαστε, παίρνοντας με αυτόν τον τρόπο την σφραγίδα του Αληθινού Θεού.

Αποτασσόμαστε τον Σατανά. Αναγνωρίζουμε Κυριόν μας τον Ιησούν Χριστόν και ανήκομεν πλέον σε Εκείνον. Γινόμαστε παιδιά Του, στρατιώτες Του, υπήκοοί Του. Επιπλέον δηλώνουμε την αγάπη μας στον Χριστό, την υποταγή στο Νόμο Του και δίνουμε υπόσχεση ότι θα παραμείνουμε ακόλουθοί Του, με όποια θυσία συνεπάγεται αυτό.

Ακόμα επιφορτιζόμαστε με το καθήκον, να τον δοξάζουμε με τα έργα μας, να τον τιμούμε με τις πράξεις μας και να τον φανερώνουμε παντού και πάντοτε.

Διυτυχώς όμως εμείς πράττουμε ακριβώς τα αντίθετα. Ο Σταυρός βγήκε από την καρδιά μας. Και εφόσον βγήκε από την καρδιά μας, βγήκε από το στήθος μας που το στόλιζε, βγήκε από το σπίτι μας που το φύλαγε, κατέβηκε από τη σημαία μας. Και θα τολμούσα να πω ότι έσβησε από το πίστεύω μας και την ιδεολογία μας.

Το φώς του πλέον δεν μας φωτίζει και η δύναμις του δεν μας ενισχύει. Έπιαψε να είναι το μοναδικό και άγιο σύμβολο μας. Στρέψαμε τα μάτια μας στα αριστερά και αποχωρούμε σιγά-σιγά από το στράτευμα του Χριστού και προσχωρούμε στο στράτευμα του αντίχριστου. Προτιμούμε αντί τον Χριστό τον αντίχριστο και αντί τον Σταυρό Του, το <<666>>.

Τον πολυσυζητημένο αυτό αριθμό, που δεν είναι καθόλου τυχαίος, αλλά δηλώνει το σύμβολο του αντίχριστου και φανερώνει τον << αριθμό του ονόματός του >>. Αποτελεί την σφραγίδα του και είναι το κλειδί του.

Θα χρειασθεί και στις ημέρες μας να ομολογήσουμε την πίστη μας και να μην λιποτακτήσουμε από την παράταξη του Κυρίου. Ο Χριστός μας φωνάζει: <<Γρηγορείτε>> και ζητά από εμάς την αγάπη και την αφοσίωση μας. Μας ζητά να αγωνισθούμε, να μην χάσουμε το << κλειδί >> του Παραδείσου, τον Σταυρό.

Αλλά φυσικά κάθε αγώνας κοστίζει. Η νίκη όμως θα είναι με το μέρος όλων εκείνων που θα παραμείνουν ακλόνητοι και σταθεροί. Εκείνοι θα αξιωθούν να δουν τον φωτεινό Σταυρό, που θα προηγείται στη Δευτέρα Παρουσία του Χριστού, όταν θα έλθει να κρίνει << ζώντας και νεκρούς >>.

Είθε ο Θεός να μας κατατάξει με τους εκλεκτούς Του στη Βασιλεία των Ουρανών. Αμήν.

Μακρίνα Μοναχή Μεγαλοπούλου

15 ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ ΤΟ ΠΑΣΧΑ ΤΟΥ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΟΥ

Συνέχεια από τη σελ. 1

θρησκευτικό φρονήματος και αναστήλωσης σε μικρογραφία του αξέχαστου Ελληνικού Πόντου.

Θέλω να τονίσω ιδιαίτερα ότι υπήρξε και είναι τόση η αγάπη, όχι μόνο των Ποντίων προς το νέο προσκύνημα, αλλά και όλων των Ελλήνων, ώστε σε λίγα μόλις χρόνια το όνειρο έγινε πραγματικότητα. Από πλευράς κτιριακής ανηγέρθη περικαλλής κεντρικός ναός, στον οποίον είναι τοποθετημένη η θαυματουργός εικόνα της Παναγίας και μια μικρή εκκλησία που έγινε το σύμβολο της ανιστόρησης. Ο 15Αύγουστος -ημέρα της Κοιμήσεως της Παναγίας- είναι το σημείο αναφοράς όλων των Ελληνο-Ποντίων όπου γης. Είναι το μεγάλο προσκλητήριο προς την ιερή Παναγία Σουμελά.

Μέσα στο πέρασμα των αιώνων υπάρχουν μορφές που σημάδεψαν ανεξίτηλα την ιστορία της ανθρωπότητας με το πέρασμά τους. Μία τέτοια μορφή και μάλιστα γυναικεία, είναι η μορφή της Παναγίας. Γιατί είναι αυτή που συνδέθηκε με το μυστήριο της ενανθρωπήσεως του Κυρίου και Θεού μας. Έγινε το μέσο με το οποίο πραγματοποιήθηκε το σχέδιο της σωτηρίας μας. Έτσι αξιώθηκε να γίνει με τη χάρη του Παναγίου Πνεύματος «η κλίμαξ η επουράνιος, δι' ης κατέβη ο Θεός». Γι' αυτό και ιδιαιτέρως τιμάται από την εκκλησία μας. Η περισσότεροι ναοί είναι αφιερωμένοι στο όνομά της και πάρα πολλές γυναίκες φέρουν το όνομά της. Με πόσες χιλιάδες ονόματα δεν την καλούν οι πιστοί και με πόσους ύμνους δεν την μεγαλύνουν και ζητούν τις πρεσβείες της! Οι πρώτες 15 ημέρες του Αυγούστου είναι αφιερωμένες στην Παναγία με νηστείες και παρακλήσεις.

Την ημέρα της Κοιμήσεως της ακούστηκε βροντή και φάνηκαν να συσσωρεύονται σύννεφα στον ουρανό. Ήταν το θαύμα που συγκέντρωσε τους Απόστολους από τα πέρατα της γης στα Ιεροσόλυμα. Γιατί ήρθαν «υπό νεφών μεταρσίων αιρώμενοι», καθώς ψάλλει η Εκκλησία. Ήταν θέλημα του Θεού και των Απόστολων επιθυμία, να παρευρεθούν όλοι οι μαθητές κοντά στη μητέρα του Διδασκάλου τους, στις τελευταίες ώρες της ζωής της στη γη. Για να πάρουν την ευλογία της και να κηδέψουν το άγιο σώμα της. Οι Απόστολοι ένιωσαν βαθιά τον ανθρώπινο πόνο του χωρισμού και με κατάνυξη έφεραν στον τάφο της Γεθσημανής το σεπτό σκήνωμα, ενώ μελωδίες αγγέλων συνόδευαν την εξόδιο πομπής.

Το γεγονός της μεταστάσεως της Παναγίας, μάς φαίνεται βεβαίως παράδοξο και ακατανόητο. Αν όμως σκεφτούμε με πόσα μυστήρια ήταν συνδεδεμένη η ζωή της, τότε θα καταλάβουμε πως η μετάστασή της ήταν κάτι φυσικό για κείνη που έγινε η μητέρα του Θεού, για κείνη που είναι «η τιμιωτέρα των Χερουβείμ και ενδοξοτέρα ασυγκρίτως των Σεραφείμ». Οι Απόστολοι για τη θαυμαστό τούτο γεγονός, δόξασαν τον Θεό και κήρυξαν παντού αυτό που είδαν: Ότι δηλαδή η Παναγία μας εκοιμήθη εν Κυρίῳ, ετάφη εν Γεθσημανή τω χωρίων και μετέστη εις τους ουρανούς.

Με αυτά τα λίγα λόγια, ανακαλ

Η ιστορία των καλφάδων -η εξέλιξη της γεφυροποιίας στα χρόνια της Τουρκοκρατίας

«Πέτρα σίχαμι, πέτρα δουλέψαμι»
γνωμικό Ζουπανίου (Πενταλόφου Βοΐου)

κείμενο - φωτογραφίες
Δημοσθένης Σεϊταρίδης

Από τα πανάρχαια ακόμη χρόνια, ο άνθρωπος αναγκάστηκε να επινοήσει την κατασκευή γεφυριών, για να ξεπεράσει το εμπόδιο, συνήθως χαράδρα ή ποτάμι το οποίο συναντούσε μπροστά του και διέκοπτε τη συνέχεια του δρόμου επικοινωνίας του.

Με την κατασκευή γεφυριών, στο απότερο παρελθόν, έχουν ασχοληθεί Ιδιαίτερα οι Ρωμαίοι, οι οποίοι κατασκεύασαν έναν μεγάλο αριθμό και ποικιλία γεφυριών. Έτσι, δίκαια οι Ρωμαίοι θεωρούνται οι μεγαλύτεροι γεφυροποιοί της αρχαιότητας καθώς πολλά ρωμαϊκά γεφύρια διατηρούνται ακόμη και σήμερα σε καλή κατάσταση και προκαλούν το θαυμασμό μας. Με τον καιρό ίδρυθηκαν σχολές όπου διδάσκονταν συστηματικά η τεχνική της γεφυροποιίας, αυθεντιά της οποίας ήταν ο Βιτρούβιος. Δείγματα τέτοιων γεφυροκατασκευών έχουμε σε πολλές χώρες της Μεσογείου και στον Ελλαδικό χώρο. Ιδιαίτερα τα πέτρινα τοξωτά γεφύρια της Καβάλας, του Αγίου Γεωργίου Λούρου (Αρχ. Νικόπολης) της Μόριας Λέσβου και των Κυθήρων, διατηρούνται σε καλή κατάσταση, με πολλές σειρές τόξων η μία πάνω στην άλλη και τα οποία αποτελούν τρήματα ρωμαϊκών υδραγωγείων. Επίσης δίπλα από την Εθνική Οδό Κατερίνης –Θεσσαλονίκης και πριν τα Μάλγαρα βρίσκεται τμήμα ρωμαϊκής τοξωτής γέφυρας του ποταμού Λουδίας.

Μετά την ρωμαϊκή εποχή ακολουθεί η βυζαντινή περίοδος και η τουρκοκρατία. Στη διάρκεια αυτών των εποχών επικρατεί ο τύπος του πέτρινου τοξωτού

γεφυριού, με ένα ή και περισσότερα τόξα. Ιδίως οι Βυζαντινοί χρησιμοποιούν την τεχνογνωσία και τεχνολογία των Ρωμαίων στην κατασκευή των γεφυριών και των υδραγωγείων και μάλιστα την εξελίσσουν.

Ο μάστορας είναι τίτλος που προϋπάρχει στα βυζαντινά χρόνια. Τότε ο τίτλος ήταν «μαϊστωρ» και δινόταν στον εξαιρετικό τεχνίτη, ο οποίος ήταν από καλλιτέχνης και ζωγράφος έως χτίστης και ξυλουργός. Ήταν τίτλος τιμής και η λατινική του εκδοχή ήταν ο μάγιστρος (magister) ενώ ακόμη και σήμερα οι κάτοχοι μεταπτυχιακών τίτλων στα πανεπιστήμια της Γερμανίας περνούν τον τιμητικό τίτλο magister. Αντίθετα οι Θωμανοί κατακτητές, επειδή στερούνταν ακόμη και βασικών γνώσεων γεφυροποιίας, αναγκαστικά απευθύνθηκαν στους έμπειρους έλληνες μαστόρους –γεφυροποιούς. Ο μεγαλύτερος αριθμός πέτρινων τοξω-

των γεφυριών που σώζονται στον Ελλαδικό χώρο είναι έργα της εποχής της Τουρκοκρατίας. Έργα όμως κατασκευασμένα από Έλληνες μαστόρους και όχι από Τούρκους, διότι είναι γνωστό ότι οι Τούρκοι δεν ασχολούνταν με κατασκευές ούτε και με το εμπόριο (στεριάς και θάλασσας). Οι δραστηριότητες αυτές ευρίσκονταν σε όλη τη διάρκεια της τουρκοκρατίας στα έμπειρα χέρια των Ελλήνων μαστόρων. Ακόμη και τα δικά τους φρούρια ή σπίτια όταν ήθελαν να κατασκευάσουν ή να επισκευάσουν οι Τούρκοι, προσελάμβαναν ξένους μαστόρους, σχεδόν κατ' αποκλειστικότητα Έλληνες. Εκτός του ότι θεωρούσαν υποτιμητικό οι Τούρκοι να ασχοληθούν με τέτοιες δουλειές, δεν είχαν ούτε τη δεξιοτεχνία ούτε τις γνώσεις, ούτε την εμπειρία.

Οι κάτοικοι της Ηπείρου και της δυτικής Μακεδονίας αναδείχθηκαν σε σπουδαίους μαστόρους. Κτηνοτρόφοι

οι περισσότεροι στην πρωταρχική τους ενασχόληση, αναγκάστηκαν να αφήσουν τις πεδινές και ημιορεινές περιοχές τους και ανέβηκαν στις πλαγιές του Γράμμου, του Σμόλικα, της Τύμφης και των Τζουμέρκων για να απομακρυνθούν από τους συνεχείς και καθημερινούς τούρκικους κινδύνους. Οι πρώτοι μαστόροι της πέτρας εμφανίζονται τον 17ο αιώνα, όμως είναι λίγοι και άγνωστοι. Τον 18ο αιώνα όμως οι πιέσεις των Τούρκων περιορίζονται κάπως και η οικονομική κατάσταση των Ελλήνων ραγιάδων βελτιώνεται και τότε οι Έλληνες μαστόροι αρχίζουν να ταξιδεύουν σε πολλές περιοχές. Η φήμη τους απλώθηκε παντού και έγιναν περιζήτητοι οι μαστόροι της Ηπείρου και της δυτικής Μακεδονίας. Έτσι άρχισαν να ξενιτεύονται και να δουλεύουν σε όλη την βαλκανική χερσόνησο, φτάνοντας ακόμη μέχρι τον Πόντο, τη Ρωσία, τη Βοσνία και την Περσία. Οι δουλειές που αναλάμβαναν ήταν η κατασκευή κάθε πέτρινης οικοδομής. Εκκλησίες, τζαμιά, σαράια, μοναστήρια, τεκέδες (ισλαμικά μοναστήρια), μεντρεσέδες (ισλαμικά iεροδιδασκαλία) σπίτια, βρύσες, γεφύρια, καλντερίμια και φρούρια ήταν το αντικείμενο της δουλειάς τους. Για να ολοκληρώσουν, όμως ένα έργο που αναλάμβαναν, χρειάζονταν μαστόρους πολλών ειδικοτήτων, αλλά και παραγούς. Έτσι δημιούργησαν τις συντεχνίες, τα ισναφιαί ή συνάφια, τις κομπανίες ή τα μπουλούκια, όπως ήταν γνωστότερα. Η κεφαλή του μπουλουκιού ήταν ο πρωτομάστορας – ο κάλφας, ο εργολάβος, αυτός έκλεινε τις συμφωνίες και υπέγραφε τα συμφωνητικά, αυτός ήταν υπόλογος και υπεύθυνος για να τελειώσει το έργο. Πιο κάτω από τον πρωτομάστορα ήταν οι υπόλοιπες ειδικότητες μαστόρων : οι νταμαρτζήδες, οι χυλουργοί ή χυλογλύπτες, οι ζωγράφοι, οι μαρμαροσκαλιστές, οι μαθητευόμενοι ή τσιράκια ή παραγούς, πολλές φορές και ο μάγιερας, εάν ο ιδιοκτήτης του έργου δεν αναλάμβανε να τους χορηγεί και φαγητό (σύψωμο). Έτσι το κάθε μπουλούκι αριθμούσε είκοσι με τριάντα άτομα, ανάλογα με το είδος του έργου που αναλάμβανε.

Με τον καιρό ορισμένα μπουλούκια, είχαν εξειδικευτεί στην κατασκευή τοξωτών γεφυριών και ασχολούνταν σχεδόν κατ' αποκλειστικότητα με αυτά. Αυτοί οι μαστόροι λέγονταν «Κιουπρούληδες», που σημαίνει γεφυράδες. Θεωρούνταν οι καλύτεροι μαστορες της πέτρας ένεκα των ιδιαίτερων δυσκολιών που είχε η κατασκευή γεφυριών.

Τα μπουλούκια έφευγαν από τα χωριά τους τον Απρίλιο, όταν άρχιζαν να λιώνουν τα χιόνια, συνήθως αμέσως μετά τον Αγίου Γεωργίου, και επέστρεφαν το φθινόπωρο, πριν ή αμέσως μετά του Αγίου Δημητρίου.

Ο πρωτομάστορας έκανε δέσιμο (συγκρότηση) του μπουλουκιού, συγκεντρώνοντας μαστόρους διαφόρων ειδικοτήτων, κατ' αποκλειστικότητα από το συγγενικό του περιβάλλον. Μόνο αν δεν μπορούσε να βρει ικανούς τεχνίτες από το κύκλο των συγγενών του, αναγκαστικά κατέφευγε σε συγχωριανούς του τεχνίτες.

Το πρώιμο της ημέρας που θα ξεκινούσε το μπουλούκι, η νοικοκυρά του σπιτιού του κάθε μάστορα ετοίμαζε πίττες και φασολάδα, για να φάνε αυτοί που θα έρχονταν να ξεπροβούδησουν τον ταξιδιώτη. Περνούσε και ο παπάς και ευλογούσε το τραπέζι και έτρωγαν και τέλος μετά από

αυτό το φαγοπότι, που δεν γινόταν και σε τόσο εύθυμη ατμόσφαιρα, συνόδευαν το μπουλούκι, όλοι σχεδόν οι συγχωριανοί, μέχρι παραέων από το χωριό και τους ευχόταν καλή επάνοδο. Υπάρχουν πλήθος δημοτικών τραγουδιών της Ηπείρου και της Δυτικής Μακεδονίας που αναφέρονται στον χωρισμό των μαστόρων από τα αγαπημένα τους πρόσωπα. Οι γυναίκες των μαστόρων ή οι μητέρες τους, αναλάμβαναν 'όχι μόνο όλες τις εργασίες του σπιτιού αλλά και όλες τις αγροτικές εργασίες όσο βαριές και αν ήταν δεδομένου ότι στα σπιτικά τους δεν υπήρχαν ανδρικά χέρια για να βοηθήσουν καθώς ήταν πολύ συνηθισμένο φαινόμενο στα μπουλούκια να είναι ο πάππους, ο πατέρας και ο ανήλικος εγγονός(ως τσιράκι προκειμένου να μάθει τα μυστικά της τέχνης). Από τα μπουλούκια που ξεκινούσαν, άλλα είχαν συμφωνημένες δουλειές, άλλα όμως έκαναν δέκα με δεκαπέντε ημέρες μέχρι να κλείσουν συμφωνία η οποία συνήθως ήταν προφορική, γιατί υπήρχε η λεγόμενη μπέσα.

Ο πρωτομάστορας του μπουλουκιού επέλεγε το κατάλληλο σημείο στο

ΓΕΦΥΡΙ ΣΠΑΝΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

ΓΕΦΥΡΙ ΠΛΑΚΑΣ - ΤΖΟΥΜΕΡΚΑ

πιτάμι, εκεί που θα τελείωνε το γεφύρι. Έπρεπε να βρει μέρος που να συνδυάζει ορισμένες απαραίτητες προϋποθέσεις. Και πρώτα – πρώτα, στο σημείο εκείνο έπρεπε να πλησιάζουν οι όχθες η μια προς την άλλη, ώστε αν ήταν δυνατόν με μία μόνο καμάρα (τόξο), όσο το δυνατόν μικρότερη, να μπορέσει να τις γεφυρώσει. Από την πείρα τους ήξεραν, ότι όσο μικρότερη ήταν η καμάρα, τόσο πιο στέρεο και το γεφύρι, και είχε και μικρότερο κόστος κατασκευής. Έπρεπε επίσης, εκεί που θα πατούσαν οι βάσεις του, το έδαφος να είναι ο πετρώδες και συμπαγές. Πολλές φορές ο πρωτομάστορας χρειάζονταν να ανεβοκατεβαίνει τις όχθες του ποταμού μέχρι να βρει το κατάλληλο σημείο.

Αφού διάλεγε ο πρωτομάστορας το μέρος που θα χτίζανε το γεφύρι, άρχιζαν μετά οι «νταμαρτζήδες» να ψάχνουν για την γύρω περιοχή, ώστε να βρουν κατάλληλο πετρώδες έδαφος, από το οποίο θα έβγαζαν τις πέτρες που θα χρειάζονταν. Το μέρος αυτό έπρεπε να πληροί τρεις προϋποθέσεις. Έπρεπε να είναι σε ψηλότερο επίπεδο από το μέρος που θα χτιζόταν το γεφύρι, ώστε να κατεβάζουν με ευκολία τις πέτρες. Έπρεπε να είναι σε μικρή απόσταση από το γεφύρι, και τέλος έπρεπε να έχει τον κατάλληλο βραχισμό, με

σκληρές πέτρες. Τελειώνοντας με αυτήν την διαδικασία (επιλογής νταμαριού), άρχιζαν αμέσως να διαμορφώνουν το έδαφος, εκεί που θα πατούσαν

του γεφυριού. Αφού τελείωναν το καλούπι, άρχιζαν το χτίσιμο. Αυτό το άρχιζαν ταυτόχρονα και από τις δύο βάσεις, ώστε το καλούπι να δέχεται τα ίδια βάρη και από τις δύο μεριές ταυτόχρονα. Οι πέτρες διαλέγονταν με προσοχή, και τις πελεκούσαν οι «πελεκητές» (πελεκάνοι). Η πέτρα περνούσε από πολλά διαδοχικά στάδια επεξεργασίας. Κατ' αρχήν οι νταμαρτζήδες βγάζοντας τους ογκόλιθους από το νταμάρι, τους κομμάτιαζαν, μετά τα κατέβαζαν στους πελεκητές (πελεκανους). Αυτοί την έπιαναν στα χέρια τους, την εξέταζαν καλά από όλες τις μεριές, λες και τη χάιδευαν και μιλούσαν μ' αυτή, και κατόπιν πελεκούσαν με υπομονή και τέχνη. Αφού τελείωνε ο πελεκητής με το πελέκημα, την έπαιρνε ο «παραγιός» την πέτρα και την μετέφερε στο μέρος που ήταν ο χτίστης. Εάν η πέτρα δεν ήταν καλά πελεκημένη και δεν ταίριαζε όπως έπρεπε, την ξαναγύριζε ο παρα-

πέτρα «κλειδί». Από το κλειδί ξεκινούσαν οι δυνάμεις (τα βάρη) πιέζοντας προς τα πλάγια και οι οποίες βαθμιαία μεταβιβάζονταν στις βάσεις. Γι' αυτό την πέτρα αυτή την διάλεγαν με μεγάλη προσοχή και την ξεχώριζαν πολύ νωρίς. Συνήθως πάνω στο κλειδί σκάλιζαν και τη χρονολογία κατασκευής του γεφυριού, καθώς και τον χορηγό τους. Οι πέτρες συνδέονταν μεταξύ τους με ειδικό αμμοκονίαμα «κουρασάνι». Αυτό αποτελούνταν από τριμένο κρεμμύδι, τριμένη και κοσκινισμένη ελαφρόπετρα, άμμο και χώμα, ασβέστη, τριμένα ξηρά χόρτα, ασπράδια αυγών και τρίχες τράγου μερικές φορές. Όλα αυτά τα αναμιγνύανε με νερό, και κάνανε τη λάσπη, την οποία τοποθετούσαν ανάμεσα στις πέτρες. Τη σωστή δοσολογία των παραπάνω συστατικών για την κατασκευή του κουρασανίου ο κάθε πρωτομάστορας την κρατούσε ως επτασφράγιστο μυστικό και το φανέρωνε μόνο στο διάδοχο του ο οποίος ήταν συνήθως ο υιός του. Το χτίσιμο τελείωνε με το σκάλισμα του προστάτη Αγίου του, που αυτό γινόταν πάνω σε πλάκα πέτρινη, την οποία τοποθετούσαν σε ειδική κόγχη. Στη συνέχεια περίμεναν μετά το τέλος του χτισίματος 20 ημέρες ώστε να σφίξει του κουρασάνι και μετά έκαναν το ξεκαλούπωμα. Αφού τελείωνε το ξεκαλούπωμα περίμεναν άλλες 20 ημέρες και αν δεν γκρεμίζονταν το γεφύρι τότε γίνονταν η αποπληρωμή. Αν το γεφύρι δεν γκρεμίζονταν ακολουθούσε μεγάλο γλέντι, ενώ το μπουλούκι μπορούσε να κλείσει και νέα συμφωνία καθώς τα νέα της επιτυχημένης κατασκευής του γεφυριού έφθαναν σε όλους τους οικισμούς της περιοχής. Αν όμως το γεφύρι δεν άντεχε και γκρεμίζονταν, τότε η ευθύνη ήταν όλη του πρωτομάστορα.

Τα γεφύρια –είναι αλήθεια- χτίστηκαν, κάποτε, για να καλυφθεί μία επιτακτική ανάγκη. Μα μορφοποιήθηκαν έτσι που γρήγορα και το κυριότερο αβίαστα μετουσιώθηκαν σε έργα τέχνης. Σήμερα, σύμβολα πια, λειτουργούν σε μια άλλη διάσταση, αυτή του θρύλου!!!

ΓΕΦΥΡΙ ΤΗΣ ΜΑΕΡΗΣ - ΔΑΣΥΛΙΟ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

οι δύο βάσεις στις όχθες. Αφαιρούσαν τα χώματα και τις κινητές πέτρες, ώστε να βρουν συμπαγή βραχισμό. Κατόπιν άρχιζαν να κατασκευάζουν το καλούπι χρησιμοποιώντας ξύλα χονδρά, πάνω στο οποίο θα έκλεινε το τόξο, έμπαινε η ιερή

γιός πίσω στον πελεκητή, ο οποίος συνέχιζε να την πελεκάει.

Χτίζοντας σιγά - σιγά την καμάρα και από τις δύο επιφάνειες, όταν πλέον έφταναν στο ψηλότερο σημείο της, εκεί που θα έκλεινε το τόξο, έμπαινε η ιερή

13ο ΣΥΝΑΠΑΝΤΗΜΑ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΠΟΝΤΙΑΚΩΝ ΣΩΜΑΤΕΙΩΝ 14, 15, 16, 17 ΙΟΥΛΙΟΥ 2011

Τεράστια επιτυχία σημείωσαν οι εργασίες του 13ου Συναπαντήματος Νεολαίας Ποντιακών Σωματείων το οποίο πραγματοποιήθηκε στις εγκαστάσεις του Ιερού Προσκυνήματος «Παναγία Σουμελά» από 14 έως 17 Ιουλίου 2011.

Η συμμετοχή των νεολαίων που συμμετέχουν ξεπέρασαν κάθε προηγούμενο και για 4 ημέρες 650 περίπου νέοι από την Ελλάδα και το εξωτερικό είχαν την ευκαιρία να εκκλησιαστούν, να επισκεφθούν αξιοθέατα της περιοχής, να παρακολουθήσουν ενδιαφέρουσες εισηγήσεις, ποντιακό θέατρο και καλλιτεχνικό πρόγραμμα με την συμμετοχή καλλιτεχνών και χορευτικών συγκροτημάτων.

Το φετινό Συναπάντημα ήταν αφιερωμένο στον απόφιο Έλληνα Ποντιακής καταγωγής, ήρωα και Αρχηγό της Ελληνικής Επανάστασης Αλέξανδρο Υψηλάντη.

Οι νέοι επισκέφθηκαν τον Αντιπεριφερειάρχη Ημαθίας κ. Κώστα Καραπαναγιωτίδη ο οποίος τους υποδέχθηκε στο γραφείο του και τους προσέφερε υλικό για τα αξιοθέατα της Ημαθίας, ενώ στην συνέχεια ξεναγήθηκαν στη Δημόσια Βιβλιοθήκη της Βέροιας και ενημερώθηκαν για το έργο και τις καινοτομίες της.

Την Παρασκευή 15 Ιουλίου 2011 πραγματοποιήθηκε η επίσημη τελετή έναρξης, κατά την οποία ο Πρόεδρος του Ιερού Προσκυνήματος «Παναγία Σουμελά», Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Βέροιας, Ναούσης και Καμπανίας κ.κ. Παντελεήμων, καλωσόρισε τους συμμετέχοντες στο Συναπάντημα, αναφέρθηκε εκτενώς στο παράδειγμα του Αλέξανδρου Υψηλάντη και στην έμπρακτη αγάπη του για την πατρίδα και την ελευθερία και ευχήθηκε καλή επιτυχία στις εργασίες του.

Ακολούθησαν χαιρετισμοί του Προέδρου του Σωματείου «Παναγία Σουμελά» κ. Γ. Τανιμανίδη, της Δημάρχου Βέροιας κας Χ. Ουσουτζόγλου, του Αντιπεριφερειάρχη Σερρών κ. Ι. Μωυσιάδη και του Προέδρου της Πανελλήνιας Ομοσπονδίας Ποντιακών Σωματείων κ. Χ. Αποστολίδη.

Τις πολύ ενδιαφέρουσες εισηγήσεις ανέπτυξαν οι:

Γεώργιος Σούρλας, τ. Αντιπρόεδρος της Βουλής, ο οποίος παρουσίασε το βιβλίο του «στα βήματα του ιερού λόχου» και εξήρε την προσωπικότητα και την προσφορά του Αλέξανδρου Υψηλάντη που ήταν ποντιακής καταγωγής και συνέβαλε τα μέγιστα στην εθνική μας υπόθεση.

Βασίλειος Σιδηρόπουλος, Ερευνητής Καππαδοκικής με

Γιώργος Πουλατζακλής, Μουσικός με θέμα: «περί Κεμανέ».

Νικόλαος Ζουρνατζίδης, Ερευνητής χοροδιδάσκαλός, έκανε μία χορευτική και ενδυματολογική προσέγγιση των χορών του Πόντου

Dr. Ματθαίος Τσαχουρίδης, Καθηγητής Μουσικολογίας με θέμα: «Η ποντιακή λύρα: από την παράδοση στην εξέλιξη»

Κων/νος Βουδούρης, Αρχαιολόγος, παρουσίασε το έργο του μεγάλου μας ζωγράφου Βάλια Σεμερτζίδη, ο οποίος γεννήθηκε από Πόντιους γονείς στο Κρασνοτάρ της νότιας Ρωσίας και έζησε στην Ελλάδα αφήνοντας ένα σημαντικό έργο

Κων/νος Σοφιανίδη, Εκπαιδευτικός συγγραφέας, αναφέρθηκε στο έργο του «Οι εικόνες της ψυχής» και τη χρήση της ποντιακής διαλέκτου, ενώ η κα .Χριστίνα Σαχινίδου, Αντιπρόεδρος της Π.Ο.Π.Σ., απήγγειλε ποίημα του κ.Σοφιανίδη.

Σοφία Ελευθεριάδου, Οδοντίατρος, αναφέρθηκε στον πολιτισμό που ανέπτυξαν οι Έλληνες στην περιοχή της Μαύρης Θάλασσας.

Στο πλαίσιο των παράλληλων εκδηλώσεων του 13ου Συναπαντήματος οι συμμετέχοντες είχαν την ευκαιρία να παρακολουθήσουν δημόδη άσματα του Πόντου από τη Χορωδία της «Φιλοπτώχου Αδελφότητας Ιμεραίων», συναυλία ποντιακής μουσικής με τον τίτλο «Ωδές Εγχόρδων», παραδοσιακούς χορούς της Καππαδοκίας από τον Λαογραφικό Σύλλογο Θηριόπετρας «Ο Μέγας Βασίλειος», την ποντιακή θεατρική παράσταση «Αρωθυμούμε και Τιμούμε» από τον Σύλλογο Ποντίων Καλλιθέας-Συκεών σε σκηνοθεσία της κας Έρρικας Νικολαΐδου η οποία τιμήθηκε για την πολυετή συμμετοχή και προσφορά της στο Συναπάντημα.

Τέλος η κ.Βικτωρία Σαββίδου, Γεν. Γραμματέας της Π.Ο.Π.Σ. & Πρόεδρος του Συλλόγου Σανταίων Θεσσαλονίκης «Η Επτάκωμος Σάντα» έδειξε τον τρόπο παρασκευής του ποντιακού φαγητού «χαψοπούλεα».

Την Κυριακή 17 Ιουλίου, οι νέοι παρακολούθησαν τη Θεία Λειτουργία στην Ιερά Μονή της «ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΣΟΥΜΕΛΑ» και στην συνέχεια κατέθεσαν στεφάνια, στο Μνημείο του Αλέξανδρου Υψηλάντη.

Κορυφαία στιγμή του 13ου Συναπαντήματος Νεολαίας Ποντιακών Σωματείων ήταν ο αποχαιρετιστήριος χορός στον οποίο συμμετέχουν όλοι οι νέοι, χορό τον οποίο τίμησε με την παρουσία του και συμμετέχει ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Βέροιας, Ναούσης & Καμπανίας κ.κ. Παντελεήμων.

Μετά την ολοκλήρωση των εργασιών οι νεολαίοι συγκρότησαν την νέα Οργανωτική Επιπροπή, η οποία θα αναλάβει να διαμορφώσει και να εισηγηθεί το πρόγραμμα του επόμενου 14ου Συναπάντηματος.

Θέμα: «Η χορευτική παράδοση της Βόρειας Καππαδοκίας συναντά την παράδοση του Πόντου»

Επίσκεψη στο χωριό μας του Αντιπρύτανη της Μουσικής Ακαδημίας της Φιλιππούπολης Βουλγαρίας

Την Νέα Τραπεζούντα και τον σύλλογο «Αλέξανδρο Υψηλάντη» επισκέφθηκε την Τετάρτη 24 Αυγούστου ο Αντιπρύτανης της Μουσικής Ακαδημίας Φιλιππούπολης Βουλγαρίας, Κος Λιούμπεν Ντόσεφ, συνοδευόμενος από την σύζυγό του Κα Τάνια Ντόσεβα διακεκριμένη παραδοσιακή τραγουδίστρια της Βουλγαρίας, και τον κ. Λάζαρο Τζορμπατζίδη υπεύθυνο διδασκαλίας της Βυζαντινής-Παραδοσιακής Χορωδίας του συλλόγου μας, ο οποίος εκτελούσε και χρέι διερμηνέα. Ο κ. Ντόσεφ και η σύζυγός του έμειναν ενθουσιασμένοι από τις κτιριακές εγκαστάσεις του συλλόγου αλλά και τις άλλες ομορφιές του χωριού, και κυρίως εντυπωσίαστηκαν από τις αγιογραφίες στον Ι. Ναό της Ζωοδόχου Πηγής. Στην συνέχεια και στην ταβέρνα Λύκηνθος στήθηκε με πρωτοβουλία του Λάζαρου Τζορμπατζίδη και των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου του συλλόγου παραδοσιακό γλέντι με παραδοσιακά όργανα της χώρας μας

από τα παιδιά του Μουσικού Σχολείου Κατερίνης και τα παιδιά του τμήματος εκμάθησης ποντιακής λύρας του συλλόγου μας όπου με την συνοδεία μελών της Χορωδίας του συλλόγου τραγούδησαν παραδοσιακά τραγούδια προς τιμήν των ξένων επισκεπτών.